

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Mihaela Nemeč

Socialna opora v reorganiziranih družinah

Diplomsko delo

Ljubljana, 2013

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Mihaela Nemeč

Mentorica: red. prof. dr. Tina Kogovšek

Somentorica: red. prof. dr. Alenka Švab

Socialna opora v reorganiziranih družinah

Diplomsko delo

Ljubljana, 2013

Rada bi se zahvalila mentorici, red. prof. dr. Tini Kogovšek, in somentorici, red. prof. dr. Alenki Švab, za vso strokovno pomoč in nasvete pri pisanju diplomskega dela.

Hvala vsem intervjuvankam, ki so zelo veliko prispevale k nastanku tega diplomskega dela.

Velik HVALA moji družini, ki mi je omogočila študij. Hvala za vso vašo podporo, potrpljenje, nasvete in HVALA, ker mi stojite ob strani ter verjamete vame.

Hvala vsem prijateljem za pomoč, podporo in preživete lepe ter manj lepe skupne trenutke.

Socialna opora v reorganiziranih družinah

Socialna opora je zelo kompleksen pojem, ki pa je v življenju posameznika zelo pomemben. Predstavlja pomemben medsebojni proces med posameznikom in njegovim omrežjem. Na ta proces pa vplivajo številni dejavniki. Poznamo tudi več oblik socialne opore: instrumentalno, informacijsko, emocionalno oporo in druženje. Pri vseh je pomembno, da ima posameznik izoblikovano svoje omrežje, na katerega se obrne v primeru, da potrebuje katero izmed naštetih opor. Družina je prav tako kompleksen pojem, ki ga je zelo težko definirati. Z naraščanjem števila razvez prihaja tudi do spremenjenih družinskih oblik in potekov. Vse bolj narašča število različno sestavljenih družin. Reorganizirana družina je tista, ki velikokrat nastane ravno zaradi razvez partnerskih zvez. V diplomskem delu proučujem socialno oporo v reorganiziranih družinah. Zanima me, kakšne so značilnosti omrežij socialne opore v reorganizirani družini. V prvem delu definiram pojme socialna opora, socialna omrežja, družina in reorganizirana družina. V drugem delu diplomskega dela pa skozi izvedbo lastne raziskave odgovorjam na svoje ključno raziskovalno vprašanje.

Ključne besede: socialna opora, socialna omrežja, družina, reorganizirana družina.

Social support in reorganized family

Social support is a very complex concept, which is very important in the life of an individual. It represents an important interrelation process between the individual and their network. Several factors affect this process. There are multiple forms of social support: instrumental, informational, emotional support, and companionship. In all, it is important that individuals have formed their network to which they turn in the event that requires any of the above supports. The family is also a very complex concept, which is very difficult to define. With the increasing number of divorces, there are also changes in family forms and workflows. The number of different compound families is growing. Reorganized family is one that often arises precisely because of the divorce relationships. I was interested in what the characteristics of the networks of social support in the reorganized family are. In the first part, I define concepts of social support, social networks, family, and reorganized family. In the second part of the thesis I'm answering the key research question through the implementation of my own research.

Key words: social support, social networks, family, reorganized family

KAZALO

1 UVOD	7
2 TEORETSKO KONCEPTUALNI DEL	8
2.1 Socialna opora	8
2.1.2 Sorodstvene vezi kot pomemben vir socialne opore.....	10
2.2 Socialna omrežja.....	11
2.3 Družina	12
2.3.1 Oblike družin	13
2.3.2 Spremembe v družini	13
2.4 Reorganizirane družine.....	14
2.4.1 Prednosti in slabosti reorganiziranih družin	16
3 EMPIRIČNI DEL	16
3.1 Metodologija.....	17
3.2 Vzorec in zbiranje podatkov	17
3.3 Analiza.....	19
3.3.1 Reorganizirana družina	19
3.3.2 Starost ob oblikovanju reorganizirane družine	19
3.3.3 Spremembe v družini	20
3.3.4 Funkcioniranje družine	20
3.3.5 Instrumentalna (materialna) opora.....	21
3.3.6 Informacijska opora	21
3.3.7 Emocionalna opora	21
3.3.8 Druženje.....	22
3.3.9 Velikost omrežja socialne opore.....	22
3.3.10 Odziv okolice	23
3.3.11 Težave pri oblikovanju družine	23
3.3.12 Prednosti in slabosti družinskega življenja v reorganizirani družini	24
4 SKLEP	25
5 LITERATURA	27
PRILOGA A: Intervju družine 1	29
PRILOGA B: Intervju družine 2	30

PRILOGA C: Intervju družine 3	33
PRILOGA Č: Intervju družine 4	34
PRILOGA D: Intervju družine 5	36
PRILOGA E: Intervju družine 6	37
PRILOGA F: Intervju družine 7	39
PRILOGA G: Intervju družine 8	41

KAZALO TABEL

Tabela 3.1 Osnovni podatki o reorganiziranih družinah	18
---	----

1 UVOD

Ljudje smo socialna bitja, ki veliko svojega časa preživimo v družbi drugih posameznikov ali skupin. Z drugimi posamezniki ali skupinami smo povezani v »kompleksna omrežja medsebojnih odnosov« (Dremelj in drugi 2004, 47). Z nam pomembnimi ljudmi preživimo veliko svojega časa, saj so to ljudje, na katere se lahko obrnemo, ko potrebujemo pomoč v pomembnih življenjskih situacijah. Kakšna omrežja medsebojnih odnosov spletamo, pa je zelo pomembno, saj to vpliva tudi na druga področja našega življenja, kot je npr. zdravstveno stanje. Če ima posameznik dovolj veliko omrežje socialne opore, se lažje prebija skozi življenjske prelomnice, se zaveda, da ni sam in da mu bo vedno nekdo priskočil na pomoč. Posledično pa je z življenjem tudi bolj zadovoljen in je srečnejši (Hlebec in Kogovšek 2003, 104).

Poznamo več vrst opore, ki jo ljudje potrebujemo. Nekateri potrebujejo več emocionalne, drugi več informacijske opore. Ljudje smo si v tem pogledu zelo različni. Nekateri imajo veliko možnosti za socialno oporo, drugi pa zelo malo. Družina je tista, ki nam na začetku življenja ponuja največ socialne opore, saj smo od nje praktično odvisni. Kasneje pa pridejo v ospredje tudi druga omrežja, ki jih spletamo skozi življenje.

V zadnjih desetletjih prihaja do pomembnih sprememb v družinskem življenju. To se najbolj opazi v tem, da se »družine odmikajo od modernega modela nuklearne družine« (Švab 2006, 63). Tudi v Sloveniji lahko opazimo, da se družinsko življenje spreminja, saj prihaja do sprememb v spolni in starostni strukturi, spreminjajo se družinske vloge in drugačni so družinski poteki (Švab 2006, 63). Predvsem pa prihaja do pluralizacije družinskih oblik, ki zajema tudi zmanjševanje števila nuklearnih družin, naraščanje števila reorganiziranih, enostarševskih in istospolnih družin, enočlanskih gospodinjstev (Rener in drugi 2006, 35).

Ker me zanimajo odnosi med ljudmi, predvsem pa opore, ki jih ljudje ponujajo in sprejemajo, sem se odločila, da bom v diplomski nalogi obravnavala socialno oporo v družini. Ker pa narašča število različno sestavljenih družin, sem se odločila, da se osredotočim na reorganizirane družine. Reorganizirane družine so sestavljene drugače kot nuklearne dvostarševske družine, prav zato bi se takšna družina lahko razlikovala tudi po ponujanju in sprejemanju socialne opore. Prav to bom proučevala v diplomski nalogi. Zanima me, kakšne vrste in koliko socialne opore so deležne reorganizirane družine. Kaj je drugače v primerjavi z drugimi oblikami družin? Predvsem pa me zanima, na koga se reorganizirane družine najpogosteje obrnejo po pomoč v različnih življenjskih situacijah.

Diplomska naloga je sestavljena iz dveh delov. V prvem, teoretsko konceptualnem delu, opredeljujem pregled pojmov, kot so socialna opora, socialna omrežja, družina in reorganizirana družina. V drugem, empiričnem delu, pa proučujem značilnosti omrežij socialne opore v reorganizirani družini. Skozi izvedbo lastne raziskave predstavljam najzanimivejše ugotovitve. V sklepnem delu diplomske naloge podajam najpomembnejše ugotovitve in predloge za nadaljnje raziskave.

2 TEORETSKO KONCEPTUALNI DEL

2.1 Socialna opora

Ljudje v življenju doživljamo različne prelomnice, skozi katere se prebijamo. Če imamo pri tem ob sebi ljudi, na katere se lahko zanesemo, in vemo, da nam bodo pomagali, nam je lahko veliko lažje. Vsak namreč kdaj potrebuje nekoga, ki bi mu priskočil na pomoč. Socialno oporo pa ljudje razumejo na različne načine.

Skozi zgodovino so se oblikovale številne opredelitve socialne opore. Zgodnejše opredelitve, predvsem tiste iz sedemdesetih let, so poudarjale emocionalni vidik socialne opore. Torej »socialna opora kot občutek pripadnosti in sprejemanja ter skrbi pri pomembnih drugih« (Hlebec in Kogovšek 2003, 103). Med začetnike, ki so raziskovali socialno oporo in pomembno prispevali k njenemu razvoju, uvrščamo Cassela, Caplana in Cobba. Vsak izmed njih je oporo opredelil nekoliko drugače. **Cassel** je trdil, da je socialna opora ključna pri boleznih, predvsem tistih, ki so povezane s stresom. Predvsem pa se mu je zdelo pomembno, da raziskujemo psihosocialne probleme, saj so ti izjemno pomembni pri razumevanju bolezenskih stanj. Povratna informacija je tista, ki je po Casselu ključna pri socialni opori, posamezniku pa naj bi povratno informacijo nudili njegovi najpomembnejši in najbližji drugi (Hlebec in Kogovšek 2003, 103).

Caplan je zelo podobno kot Cassel opredelil oporo kot zaščito pred stresnimi trenutki v življenju. Njegova opredelitev se osredotoča na to, da posamezniku ne ponujajo opore samo njegovi najpomembnejši in najbližji, ampak tudi širša omrežja, kot so skupine za pomoč, sosede ipd. Caplan je tudi tisti, ki je že bolj razdelal različne vrste opore in jih tudi poimenoval. Tako je opredelil emocionalno, materialno in informacijsko oporo (Hlebec in Kogovšek 2003, 104).

Cobb je zelo podobno kot prejšnja dva avtorja opredelil oporo kot zaščito pred stresom, vendar je v svoji opredelitvi izpostavil, da je socialna opora »kot informacija, ki posamezniku omogoča, da se zaveda, da je ljubljen, sprejet in spoštovan ter da pripada sistemu komuniciranja in vzajemnih obveznosti« (Hlebec in Kogovšek 2003, 104). Vzajemnost je namreč tista, ki lahko v človeku

sproži zadovoljstvo. Dejstvo je namreč, da so tisti ljudje, ki si med seboj izmenjujejo oporo, bolj zadovoljni s svojim življenjem in posledično srečnejši (Hlebec in Kogovšek 2003, 104).

Še ena izmed definicij pa pravi, da se socialna opora nanaša na »posameznikovo najbolj konkretno in neposredno umeščenost v specifično socialno okolje, ki ga sestavljajo osebe, s katerimi oseba v določenem časovnem obdobju vzdržuje pripisane oziroma pridobljene družbene odnose« (Šadl 2005, 223).

Tudi kasnejše opredelitve socialne opore najbolj poudarjajo pomen emocionalnega vidika opore. Ta naj bi vplivala na zmanjševanje stresa, na zdravje, boljše počutje in srečnejše življenje (Hlebec in Kogovšek 2003, 104). Kot vemo iz vsakdanjega življenja, si vsak, ko je v stresni situaciji, zaželi pogovor z osebo, ki ji lahko zaupa. Ta oseba ti prek pogovora lahko svetuje, te potolaži ali ti preprosto prisluhne. Vse to nam pomaga, da se bolje počutimo in pogledamo na stvar tudi z druge perspektive.

Torej socialne opore ni lahko definirati, saj ni enodimenzionalna, ampak vsestranska in kompleksna (Cooke in drugi 1988, 212). Prav zaradi tega moramo biti zelo previdni pri njenem ocenjevanju. Ni dovolj, da ljudi ali družine samo vprašamo, ali so deležni socialne opore, ampak moramo pogledati na to malo širše. Pri ocenjevanju moramo zajeti vse možne vidike in razsežnosti socialne opore, kot tudi vse, oziroma kolikor je le mogoče, možne vire socialne opore (Cooke in drugi 1988, 212).

V življenju vsak igra neko socialno vlogo. Prav socialne vloge naj bi bile tiste, ki so pomembne kot vir samospoštovanja. Prek socialnih vlog ljudje dobijo »ocene samih sebe kot ljubezni vrednih, pomembnih in kompetentnih posameznikov« (Hlebec in Kogovšek 2003, 105).

Novejše opredelitve socialne opore poudarjajo, da je socialna opora veliko »bolj kompleksen interakcijski in komunikacijski proces med ljudmi« (Hlebec in Kogovšek 2003, 105). Ena od zelo dobrih definicij oziroma opredelitev je Vauxova. Vaux socialno oporo deli na tri osnovne elemente: »vire socialne opore, oblike socialne opore in posameznikovo subjektivno zaznavo oziroma oceno virov in oblik socialne opore« (Hlebec in Kogovšek 2003, 105). V tej definiciji vir socialne opore predstavljajo vsa omrežja, na katera se posameznik obrne po pomoč oziroma oporo. Oblike socialne opore predstavljajo vsa dejanja, ki nastanejo z namenom pomoči posamezniku. Lahko gre za spontano pomoč ali pa prošnjo za pomoč. Subjektivna zaznava pa je odvisna od vsakega posameznika, torej, kako vsak posameznik dojema socialno oporo (Hlebec in Kogovšek 2003, 106).

2.1.1 Vrste socialne opore

V literaturi najdemo številne opredelitve socialne opore. Oblikovale so se tudi razsežnosti socialne opore, ki jih delimo v štiri skupine (Hlebec in Kogovšek 2003, 106–107; Wan in drugi 1996, 502; Cooke in drugi 1988, 211):

- instrumentalna (tudi materialna) opora: nanaša se na pomoč v materialnem smislu, torej posojanje denarja, orodja, pomoč pri hišnih opravilih, skratka zagotavljanje neposredne pomoči v obliki denarja, dela, časa ipd.
- informacijska opora: nanaša se predvsem na informacije, ki jih posameznik potrebuje pri večji življenjski spremembi, torej nudenje nasvetov, predlogov, smernic in informacij za uporabo pri soočanju z osebnimi in okoljskimi problemi;
- emocionalna opora: nanaša se na pomoč ob življenjskih prelomnicah, krizah, kot so smrt bližnjega, ločitev, težave v družini itd. Emocionalna opora zajema vse načine pomoči, ki dajo posamezniku občutek lastne vrednosti, predvsem pa občutek, da ga nekdo razume, ga ima rad, ga nekdo spoštuje ipd. (Šadl 2005, 225). Hkrati emocionalna opora »preprečuje občutke osamljenosti in spodbuja psihološko dobro počutje« (Šadl 2005, 224). Dobro počutje pa je vezano na to, da so odsotni vsi negativni znaki ter so prisotna predvsem pozitivna izkustva in zadovoljstvo z življenjem (Diener in drugi v Šadl 2005, 224);
- druženje: nanaša se na neformalno oporo v obliki druženja z ljudmi. Sem bi lahko uvrstili izlete, obiskovanje, kino ipd. (Hlebec in Kogovšek 2003, 106–107; Wan in drugi 1996, 502; Cooke in drugi 1988, 211).

Dejstvo je, da opora ne glede na stresne situacije pozitivno vpliva na človeka in na njegovo psihično in fizično zdravje ter dobro počutje (Hlebec in Kogovšek 2003, 108).

2.1.2 Sorodstvene vezi kot pomemben vir socialne opore

Družina je za posameznika zelo pomembna, saj se v njej »oblikuje večina za ljudi pomembnih družbenih odnosov« (Dremelj 2003, 152). V družini poteka naša primarna socializacija, hkrati pa družina združuje različne generacije.

V družini se oblikujejo pomembni družbeni odnosi in dejstvo je, da se vedno vračamo k njej. To je tudi bistvena razlika od drugih skupin. »Je socialna skupina, ki sloni na prostorski ter časovni povezanosti in pripadnosti članov« (Dremelj 2003, 152). Družina je po eni strani primarna skupina, v kateri so pripadniki sorodstveno in čustveno povezani. Po drugi strani pa je socialna

institucija, ker ji »nalagajo določene norme in pričakovanja glede vedenja in življenja njenih članov« (Ule in Renner v Dremelj 2003, 152).

Iz številnih raziskav, ki so proučevale socialno oporo, je razvidno, da sorodstvene vezi predstavljajo pomemben vir socialne opore. Tudi v Sloveniji je bilo namreč ugotovljeno, da se ljudje po finančno oporo obrnejo na svoje starše, prijatelje, brate in sestre ter druge sorodnike. Glavni vir emocionalne opore pa predstavlja partner. Ta je tudi pomemben vir opore v primeru bolezni. V primeru družjenja, manjše ali večje materialne pomoči, pomemben vir opore predstavljajo prijatelji, tem pa spet sledijo bratje in sestre, starši, drugi sorodniki (Dremelj 2003, 167).

Raziskave so torej pokazale, da so najbližje sorodstvene vezi pomemben vir socialne opore. Relacija starši – otroci je v tem primeru zelo močna in zajema vse vrste opore, razen družjenja. Relacija brat – sestra naj bi bila še najbolj pomembna v kasnejšem življenjskem obdobju, predvsem pa naj bi bila ponudnik emocionalne opore, manj pa instrumentalne. Veljalo naj bi tudi to, da se povezanost in pomembnost med brati in sestrami s starostjo povečuje (Campbell v Kogovšek in drugi 2004, 61). Prijatelji predstavljajo pomemben vir socialne opore. Raziskave namreč kažejo, da se posamezniki po materialno in nematerialno oporo raje obrnejo na prijatelje kot na družino (Kogovšek in drugi 2004, 62).

Raziskave pa so pokazale tudi, da je opora, ki jo prejmemo od prijateljev, po kakovosti drugačna od opore, ki nam jo ponudijo družinski člani, tako na pozitiven kot negativen način. Učinek socialne opore je tako deloma odvisen od vira opore (Wan in drugi 1996, 503). Vsak človek večkrat vpraša za nasvet več oseb in ne le eno. Katerega bo upošteval, če ga bo sploh, je seveda odvisno od vsakega posameznika. Nekomu bo nasvet od prijatelja pomenil več kot nasvet od ožjega družinskega člana. Ljudje se nenazadnje raje družimo in vzpostavljamo stik z ljudmi, ki so nam bolj blizu, s katerimi si delimo skupne interese in izkušnje. Pri tem nam ni toliko pomembno, ali smo z njimi tudi v sorodu (Sieder v Dremelj 2003, 155).

2.2 Socialna omrežja

Vsak posameznik v svojem življenju vsak dan pride v stik z ogromno ljudmi. Z nekaterimi smo povezani bolj, z drugimi manj. Nekateri nam pomenijo več, drugi manj. Ne glede na to pa ima vsak v svojem življenju neko svoje socialno omrežje, v katerem so ljudje, s katerimi je človek povezan posredno ali neposredno. Socialna omrežja za vsakega posameznika predstavljajo pomemben vir socialne opore.

Poznamo dve vrsti socialnih omrežij. Ena so popolna, druga pa osebna ali egocentrična omrežja. Popolno omrežje je sestavljeno iz posameznikov, »med katerimi je definirana ena ali več relacij« (Dremelj in drugi 2004, 48), npr. šolski razred. Iz tega lahko izpeljemo več vrst relacij, kot so »evalvacija osebe (npr. prijateljstvo), pretok materialnih in nematerialnih virov (npr. poslovne transakcije), pripadnost (npr. obisk dogodka), interakcija (npr. pogovarjanje), biološka relacija (npr. sorodstvene vezi)« (Dremelj in drugi 2004, 48). V popolnih omrežjih vsak posameznik v omrežju odgovarja o vsakem drugem članu omrežja (Dremelj in drugi 2004, 48). Osebno omrežje pa sestavlja en posameznik oziroma enota, ki jo imenujemo ego, z eno ali več relacijami, ki so definirane med to enoto in drugimi enotami, ki jih imenujemo alterji. Pri proučevanju osebnih omrežij nas tako zanimajo relacije med posameznim egom in njegovimi alterji (Dremelj in drugi 2004, 48).

»Osnovna lastnost socialnih omrežij je, da so običajno dokaj fluidna, multifunkcionalna in multidimenzionalna« (Gottlieb v Černigoj Sadar 2004, 133). Torej po eni strani lahko nudijo oporo posameznikom v družini, po drugi strani jih lahko ovirajo pri zadovoljevanju potreb.

2.3 Družina

Družina kot temeljna družbena institucija v zadnjih desetletjih doživlja številne spremembe. Spremembe se kažejo predvsem v pluralizaciji družinskega življenja (Švab 2001, 1). Raziskovalci, ki se ukvarjajo s proučevanjem družin in družinskega življenja, pa se že dve desetletji ukvarjajo s tem, kako vsebinsko opredeliti pojem družine (Rener 2006, 13). Obstajata dve poglavitni težavi, ki se pojavljata v študijah družin. Prva je »kaj raziskujemo in o čem govorimo, ko govorimo o družini?« (Rener 2006, 13), druga pa je, čemu družina »služi, kaj počenja, katere so njene temeljne funkcije« (Rener 2006, 14).

Poznamo različne definicije družine. Obstaja definicija, ki se uporablja za popisne in populacijsko statistične namene. Ta se glasi: »Družino definiramo v ožjem smislu kot jedrno družino, to sta dve osebi ali več oseb, ki živijo v skupnem gospodinjstvu in so med seboj povezane z zakonsko zvezo, kohabitacijo ali starševskim razmerjem« (Keilman v Rener 2006, 15). Sociološka definicija pa je nekoliko drugačna in se glasi: »Družino definiramo kot skupino oseb, ki živi v skupnem gospodinjstvu in jo sestavlja vsaj en otrok in vsaj ena odrasla oseba ter je med seboj povezana z zakonsko zvezo ali s kohabitacijo in starševskim razmerjem« (Nowotny in drugi v Rener 2006, 16). OZN pa je oblikoval svojo definicijo, ki pravi: »Družino predstavlja vsaj en (odrasel) človek ali skupina ljudi, ki skrbi za otroka/e in je taka (torej kot družina) prepoznana v zakonodajah ali v običajih držav članic« (Family: Forms and Functions v Rener 2006, 16).

2.3.1 Oblike družin

Skozi zgodovino se je spreminjala tudi tipologija družin. Čeprav mnogi še vedno zagovarjajo, da je največ družin še vedno nuklearnih dvostarševskih, se ne moremo izogniti dejstvu, da narašča tudi število drugih oblik družin. Avtorji so bili glede tipologije družin različnih mnenj. OZN je imenovala tri tipe družin: jedrna družina, razširjena družina in reorganizirana družina. Brown je ponudil svojo tipologijo, in sicer: jedrna družina, klasična razširjena družina, modificirana razširjena družina, enostarševska družina in reorganizirana družina (Rener 2006, 17), Renerjeva (2006) pa meni, da bi lahko razlikovali med dvema vrstama družin. Prve so jedrne družine, v katere uvrščamo dvostarševske družine, enostarševske družine in reorganizirane družine, druge so razširjene družine, med katere spadajo klasične razširjene družine in razpršene razširjene družine (Rener 2006, 17).

Spremembe v oblikovanju družin so se začele dogajati zaradi različnih razlogov. Dejstvo je, da je prišlo do zmanjševanja nuklearnih družin in povečevanja enostarševskih družin, reorganiziranih družin, istospolnih družin, enočlanskih gospodinjstev ipd. Zaradi zmanjševanja rodnosti prihaja tudi do zmanjševanja števila družinskih članov (Rener in drugi 2006, 35). Industrializacija in urbanizacija sta namreč povzročili nastajanje večjega števila manjših družin (Dremelj 2003, 155).

2.3.2 Spremembe v družini

Ne moremo se izogniti dejstvu, da se tudi pri nas pojavlja vedno več različnih oblik družin. Trende spreminjanja pa bi lahko enačili ali vsaj primerjali s tistimi iz zahodnega sveta (Švab 2006, 63). Zaradi različnih oblik družin, ki nastajajo, se v družinah spreminjata spolna in starostna struktura, družinske vloge, delitev družinskega dela itd. Posledično se tako spreminjajo družinski poteki (Švab 2006, 63). Dejstvo je, da je družina skozi zgodovino doživela številne spremembe tako v strukturi kot v odnosih njenih članov (Dremelj 2003, 152). Ne glede na to, kakšna je oblika družine, ta še vedno ohranja dve temeljni funkciji. Prva je socializacija otrok, druga je psihična stabilizacija odraslih posameznikov (Švab 2006, 64).

V procesu spreminjanja družinskih potekov lahko opazimo predvsem to, da se spreminja »maritalno vedenje«, kar pomeni, da se povečuje število razvez, beležimo manj porok in večje število ponovnih porok. Hkrati se povečuje število reorganiziranih družin. Te družine se lahko takoj reorganizirajo, lahko pa nastanejo najprej enostarševske družine in se reorganizirajo pozneje (Švab 2006, 64). Na potek družinskega življenja bistveno prispevajo tudi podaljšanje mladosti, časovno krajšanje aktivnega starševstva, nastajanje starševstva že pred poroko, ponovno poročanje, ponovno nastajanje nove družine ipd. (Švab 2006, 64–65).

Največje spremembe v tradicionalnem družinskem življenju so se začele pojavljati predvsem v šestdesetih letih, ko so se zaradi velike gospodarske krize začele povečevati potrebe po ženski delovni sili (Dremelj 2003, 152). Posledično je prišlo do sprememb v družinskem življenju, saj se je spreminjal življenjski slog posameznikov, drugačen je način razmišljanja, spremenile so se vrednote, pričakovanja družbe ipd. V nadaljevanju bom naštel nekaj strukturnih sprememb družin (Švab 2006, 72–86):

- *materinstvo*: vstop žensk na trg delovne sile, odlaganje materinstva na poznejša leta, ženske imajo vedno manj otrok, starost žensk ob rojstvu prvega otroka pa se povečuje, podaljševanje mladosti, daljšanje obdobja šolanja, večanje deleža žensk na podiplomskem študiju, usklajevanje delovnih in družinskih obveznosti - vse to je bistveno vplivalo na spremembe, ki so se začele dogajati v družini;
- *»novo« očetovstvo*: na spremenjene družinske poteke vplivajo tudi povečana očetovska prizadevanja za družinsko delo in skrb za otroke, starševski dopust, očetovski dopust, oblikovanje očetovske identitete, prisotnost ob rojstvu, aktivnejši očetje itd.
- *pojavnost »protektivnega« otroštva*: pojavljati so se začele spremembe v dojemanju otroštva, ki se kažejo v intenzivni skrbi za otroke, njihovo blaginjo in izobraževanje, zvišujejo se impertivi starševstva, pomembna sta otrokova individualnost in samorazvoj, razvil se je sindrom otroške naglice;
- *spolna konstrukcija družinskega dela*: tudi pri delitvi družinskega dela so se pojavile določene spremembe, in sicer enakomernejša delitev družinskega dela, gospodinjenje ostaja v domeni žensk, moški opravljajo lažja, prijetnejša dela, glavna organizatorka pa je še vedno ženska, moški se pogosteje kot z gospodinjskimi opravili ukvarjajo z otroki (Švab 2006, 72–86).

Prišlo je do sprememb v funkciji družine. Spremenili so se odnosi med starši in otroci, med žensko in moškimi v zakonu in razmerjih. Dejstvo je, da se je svobodno oblikovanje družine v zadnjih desetletjih močno razširilo, predvsem zaradi vse večjega števila ljudi, ki se izobražujejo, in razvoja delovne sile na trgu, predvsem za ženske (Sieder v Dremelj 2003, 154).

2.4 Reorganizirane družine

Kot vemo, je v zadnjih letih močno naraslo število razvez zakonskih zvez. To pa zelo vpliva na spreminjanje družinskih oblik in potekov. Ker naj bi bilo največ razvez med mlajšimi pari z majhnimi otroki, ki se največkrat razvežejo v prvih letih zakonske zveze, kasneje pride do reorganiziranja družin. Tako otroci velikokrat doživijo ponovno poroko vsaj enega od staršev (Švab 2006, 66). Ugotovitve mnogih avtorjev kažejo na to, da razvezi največkrat sledi ponovna

poroka, saj naj bi skoraj polovica današnjih porok vključevala ponovno poroko enega ali kar obeh partnerjev (U.S. Bureau of the Census v Amato 2000, 1269). Kot pravi Beck-Gernsheim (2002), se razvezani pari kasneje ponovno poročijo z novim partnerjem, ki je bil prav tako lahko poročen že prej in v novo družino pripelje tudi svoje otroke iz prvotne zveze (Beck-Gernsheim 2002, 33).

Reorganizirane družine ljudje razumejo na različne načine. Prav tako lahko zasledimo tudi različne izraze, ki se uporabljajo za tovrstne družine. Poznamo tudi izraze, kot so sestavljena družina, dopolnjena družina, združena družina itd., vendar bi med njimi lahko našli tudi specifične razlike, ki so jih navajali tudi nekateri avtorji. Jaz uporabljam izraz reorganizirana družina, saj se mi zdi še najprimernejši za opis takšnih družin, poleg tega pa predstavlja skupek vseh prej naštetih izrazov. Kadar govorimo o reorganiziranih družinah, govorimo o družinah, v katerih otroci živijo z mačeho ali očimom, polbrati in/ali polsestrami. Če pa govorimo o glavni definiciji, bi lahko rekli, da so »reorganizirane družine tiste, kjer ima vsaj ena odrasla oseba otroka iz prejšnje partnerske zveze« (Pesjak 2011, 37). Te družine se največkrat povezuje s ponovnimi sklenitvami zakonskih zvez. To pa, kot sem omenila že prej, naj bi nastalo zaradi povečevanja števila razvez (Švab 2001, 60). V ZDA je bilo leta 1991 zabeleženih 15 % otrok, mlajših od 18 let, ki so živeli v tovrstnih družinah (Arendell v Švab 2001, 60), v Angliji pa so podatki pokazali, da se je delež ponovnih porok z vsaj enim razvezanim partnerjem od leta 1970 do leta 1987 zvišal za 15 % (Muncie in drugi v Švab 2001, 60). Tudi na območju Slovenije je bilo število samskih ljudi in število reorganiziranih družin že v obdobju od 16. do 19. stoletja kar visoko. Okoli 30 % prebivalstva so predstavljali odrasli samski ljudje, delež reorganiziranih družin pa je bil kar 50% (Gittins v Renner 2006, 20).

Ker so reorganizirane družine sestavljene malo drugače kot druge oblike družin, prihaja do večjih sprememb v razmerjih znotraj družine. Vzpostavljajo se namreč nova družinska razmerja in prakse (Smart in Neale v Švab 2006, 67). To se kaže predvsem v ohranjanju odnosa z družinskimi člani prvotne družine, vzpostavljanju odnosa med družinskimi člani reorganizirane družine, vzpostavljanju odnosa med biološkimi in socialnimi starši ter otroci, med otroci in starši, ki ne živijo v istem gospodinjstvu, med nekdanjima partnerjema ipd. Skratka, nastajajo neke nove meddružinske mreže. V reorganiziranih družinah se oblikujejo nove družinske vloge, kot je, recimo, razlikovanje med biološkim in socialnim očetom. Vse to lahko privede do številnih konfliktov, ki pa niso nujni. Z oblikovanjem nove družine se družinsko življenje pač spreminja in »pluralizira na povsem nove načine« (Švab 2006, 67).

2.4.1 Prednosti in slabosti reorganiziranih družin

Ljudje na reorganizirane družine gledajo zelo različno. Nekateri takšne družine sprejemajo tako kot ostale oblike družin, drugi nimajo tako dobrega mnenja o teh družinah. Dejstvo je, da se število takšnih družin iz leta v leto povečuje in takšna družina postaja v našem okolju vedno bolj enakopravna nuklearni dvostarševski družini. Čeprav je reorganizirana družina sestavljena drugače kot nuklearna dvostarševska družina, pa to še ne pomeni, da je zato življenje v njej manj kakovostno. Res je, da je potrebnega, sploh na začetku, ko se družina oblikuje, veliko usklajevanja in prilagajanja prvotne družine ter novih družinskih članov. Ko pa so družinske vezi in družinski poteki znotraj družine enkrat vzpostavljeni, pa takšna družina lahko deluje enako kot vse ostale družine. Nekateri govorijo celo o prednostih, ki jih prinaša takšno družinsko življenje, ko se dobra čustva uskladijo in ustalijo. Otrok naj bi v takšni družini imel več zaveznikov, saj ima ob sebi več ljudi, ki skrbijo zanj in ga imajo radi. Poleg tega ima otrok več izkušenj v življenju, saj se na podlagi tega uči iz različnih življenjskih preizkušenj (Kempler v Čačinovič Vogrinčič 1995, 122).

Poleg prednosti so reorganizirane družine izpostavljene tudi slabostim. Poleg številnih konfliktov, ki lahko nastanejo znotraj družine, naj bi takšne družine prejele manj socialne opore od socialnih institucij in organizacij, ki z njimi sodelujejo (Ganong in Colman 2004, 27).

Vsaka družina, ne glede na to, kako je sestavljena, se sooča z lepimi in tudi manj lepimi trenutki v življenju. Vsaka družina, ne glede na obliko, potrebuje določeno mero socialne opore pri soočanju v teh trenutkih. Ker ni narejenih veliko raziskav o tem, koliko socialne opore prejmejo in kateri so glavni viri socialne opore reorganiziranih družin, sem se odločila, da v nadaljevanju diplomske naloge, skozi empirični del, to tudi bolj podrobno proučim.

3 EMPIRIČNI DEL

V empiričnem delu diplomske naloge sem se odločila narediti raziskavo, v kateri bom podrobno proučila socialno oporo v reorganiziranih družinah. Skozi raziskavo bom poskušala odgovoriti na svoje raziskovalno vprašanje. Moje glavno raziskovalno vprašanje se glasi:

Kakšne so značilnosti omrežij socialne opore v reorganizirani družini?

V raziskavi se bom tako osredotočila na več vidikov. Zanima me, katera so tista omrežja socialne opore, na katera se reorganizirane družine najpogosteje obrnejo po pomoč v različnih življenjskih

situacijah. Ali je kakšna razlika med velikostjo omrežij v reorganiziranih in nuklearnih dvostarševskih družinah, kakšne so prednosti in slabosti življenja v reorganizirani družini itd.?

Najbolj me zanima ravno razlika med omrežji socialne opore v reorganiziranih družinah in ostalimi oblikami družin. Še posebej to velja za nuklearne dvostarševske družine. Od raziskave pričakujem, da bo v reorganiziranih družinah prisotne več socialne opore, saj v reorganizirano družino pridejo novi ljudje, kar posledično pomeni večji krog oseb, na katere se reorganizirana družina lahko obrne. Pričakujem, da se člani reorganizirane družine po pomoč največkrat obrnejo na svoje partnerje in šele nato na druga omrežja, kot so starši, bivši partner in prijatelji. Pričakujem tudi, da je omrežje socialne opore sestavljeno nekoliko drugače kot pri nuklearnih dvostarševskih družinah, saj v njem nastopajo: »nova« reorganizirana družina, družina obeh partnerjev, bivši partner in njegova družina, novi prijatelji itd. Primerjava bo retrospektivna, saj bom to ugotavljala prek pričevanj intervjuvank, ki bodo primerjale svojo prvotno in »novo« reorganizirano družino.

3.1 Metodologija

Najbolj primerna metoda za zbiranje podatkov pri moji temi je poglobljen intervju. Poglobljen intervju je del kvalitativnega raziskovanja, s pomočjo katerega pridobimo bolj poglobljen pogled na temo raziskovanja. Ker je tema raziskovanja bolj osebne narave, lahko s pomočjo kvalitativnega raziskovanja oziroma poglobljenega intervjuja izvemo, kako ljudje subjektivno doživljajo raziskovalni problem.

3.2 Vzorec in zbiranje podatkov

Naredila sem poglobljene intervjuje s člani reorganiziranih družin. Vnaprej sem pripravila vprašalnik z 12 vprašanji, ki so bila odprtega tipa, in sodelujoči so nanje odprto odgovarjali. Pogovor je potekal med mano in enim članom družine. Vsem intervjuvankam sem na začetku povedala, kakšna je tema pogovora, in jih opozorila, da je intervju popolnoma anonimen ter bodo podatki uporabljeni zgolj za analizo v diplomski nalogi.

Intervjuvanke sem pridobila prek lastnih neformalnih mrež. Povprašala sem svojo družino, prijatelje in sorodnike, ali poznajo reorganizirane družine. Prek njih sem pridobila kontakte sodelujočih reorganiziranih družin. Nekaj sodelujočih pa sem pridobila tudi tako, da so mi kontakte posredovali že sodelujoči v moji raziskavi. Uporabila sem torej vzorčenje po načelu snežne kepe. Večjih težav pri pridobivanju intervjuvancev nisem imela, čeprav je bilo kar težavno priti do teh družin. A kljub temu so vse družine sodelovale pri moji raziskavi, razen ene, ki je sodelovanje odpovedala zadnji hip.

Intervjuje sem naredila s člani osmih reorganiziranih družin. Vsi intervjuvanci so bili ženskega spola. Odločila sem se torej, da naredim intervju z žensko članico družine, v mojem primeru torej ženo, partnerico in mamo. Za tak izbor sem se odločila predvsem zato, ker so bile pri več kot polovici družin ravno partnerice tiste, ki so imele že prej oblikovano nuklearno dvostarševsko družino in so si potem zaradi različnih okoliščin ustvarile »novo«, reorganizirano družino. Zato so bile najprimernejši izbor, saj so lažje primerjale omrežje socialne opore med prvotno in reorganizirano družino.

Intervjuje sem izvajala od 9. julija do 12. avgusta 2013. Vse intervjuje sem izvedla na domu intervjuvank. Tako so se intervjuvanke počutile bolj domače in jim ni bilo nerodno odgovarjati na vprašanja. Ker so bila vprašanja osebne narave, sem na začetku opazila nekoliko nelagodja, proti koncu intervjuja pa ga ni bilo več čutiti. Nekatere intervjuvanke so bile bolj zadržane in redkobesedne, zato sem jih med samim intervjujem morala malce spodbujati, druge pa so bile zelo zgovorne in spodbude sploh niso bile potrebne.

Tabela 3.1: Osnovni podatki o reorganiziranih družinah

Družina	Sestava družine			Starost ob nastanku družine			Datum	Regija
	Otroci	Mož	Žena	Otroci	Mož	Žena		
1	Otroci iz prejšnje zveze	1	2	15 in 18	46	40	9. 7. 2013	Pomurska
	Skupni otroci	0						
2	Otroci iz prejšnje zveze	2	1	6, 7 in 15	38	35	16. 7. 2013	Pomurska
	Skupni otroci	1						
3	Otroci iz prejšnje zveze	0	1	2	30	27	17. 7. 2013	Pomurska
	Skupni otroci	1						
4	Otroci iz prejšnje zveze	0	1	10	35	32	4. 8. 2013	Dolenjska
	Skupni otroci	1						
5	Otroci iz prejšnje zveze	0	1	7	32	28	5. 8. 2013	Dolenjska
	Skupni otroci	3						
6	Otroci iz prejšnje zveze	0	1	1	23	19	10. 8. 2013	Pomurska
	Skupni otroci	2						
7	Otroci iz prejšnje zveze	0	1	2	26	25	11. 8. 2013	Koroška
	Skupni otroci	1						
8	Otroci iz prejšnje zveze	1	1	4 in 6	31	26	12. 8. 2013	Štajerska
	Skupni otroci	1						

Vprašalnik za intervju je obsegal 12 vprašanj odprtega tipa, nekatera vprašanja pa so imela še podvprašanja. Intervju sem začela s preprostejšimi vprašanji, saj intervjuvank nisem želela takoj obremeniti z zelo osebnimi vprašanji. Na začetku me je zanimalo, kako je sestavljena njihova

družina, kolikšna je bila starost družinskih članov, ko so postali reorganizirana družina, kako se je njihovo življenje spremenilo, potem ko so postali reorganizirana družina, in kako družina funkcionira. Nadalje sem se osredotočila na štiri oblike socialne opore. Za vsako obliko sem povprašala, na koga se največkrat obrnejo, ko potrebujejo določeno pomoč. Proti koncu intervjuja sem povprašala še, ali imajo sedaj več ali manj opore v primerjavi s prvotno družino, kako je njihovo družino sprejela okolica, ali so se pri oblikovanju družine soočali s kakšnimi težavami in kakšne so prednosti ter slabosti družinskega življenja v reorganizirani družini.

3.3 Analiza

V nadaljevanju sem analizirala zbrane podatke. Analizirala sem jih sistematično, v takem zaporedju, kot so si sledila vprašanja med zbiranjem podatkov. V analizo sem vključila tudi najbolj zanimive citate iz pridobljenih intervjujev.

3.3.1 Reorganizirana družina

Družine, ki so sodelovale v raziskavi, so sestavljene različno. Dve družini sestavljajo mož, žena, ženin otrok/otroci iz prejšnje zveze, možev otrok/otroci iz prejšnje veze in skupen otrok/otroci. Pet družin sestavljajo mož, žena, ženin otrok/otroci iz prejšnje zveze in skupen otrok/otroci. Eno družino pa sestavljajo mož in žena ter ženini hčerki iz prejšnjega zakona, medtem ko skupnih otrok nimajo.

Kot ugotovimo, so reorganizirane družine lahko sestavljene zelo različno, v vseh pa se pojavijo otroci iz prejšnjih zvez ali zakonov. Tako so sestavljene iz enega biološkega in enega socialnega starša. Pri večini reorganiziranih družin v našem vzorcu se kasneje pridruži tudi skupen otrok oziroma polbrat/polsestra otrok iz prejšnjih zvez. To je tudi najpogostejša značilnost takšnih družin, katerih je, kot smo ugotovili že v teoretskem delu, vedno več. Razlogi za nastanek takšnih družin so različni. Najpogosteje pride do razveze med partnerjema, kot se je zgodilo tudi pri večini mojih intervjuvancev, lahko pa pride tudi do smrti v družini, kar je zelo boleče za vse družinske člane. Posledično je lahko boleče tudi kasneje pri sestavljanju nove, reorganizirane družine.

3.3.2 Starost ob oblikovanju reorganizirane družine

Kot pravi teorija, največkrat prihaja do razvez med mladimi pari, v prvih letih zakonske zveze. Ti imajo ponavadi še majhne otroke. Takoj po razvezi ali pa malo kasneje pa pride do reorganiziranja družine (Švab 2006, 66). Po pričevanju intervjuvank lahko enako ugotovim tudi za sodelujoče v raziskavi. Ob oblikovanju svojih reorganiziranih družin so bili še relativno mladi. Nekateri so bili še zelo mladi, saj je ena izmed intervjuvank dejala, da je bila stara 19 let.

Najstarejši par, ki je sodeloval v moji raziskavi, je bil star 40 in 46 let. Starost ostalih parov pa se razteza med 25 in 38 leti.

Otroci so tisti, na katere oblikovanje nove družine najbolj vpliva, saj se v njihovem življenju spremeni veliko stvari. V družino pride novi (nebiološki) oče/mama, največkrat pa tudi novi bratje in sestre. Vse to lahko otroka zelo zaznamuje, še posebej, če imata novo družino njegov biološki oče in tudi mama. Tako je otrok lahko razpet med dvema družinama. Zelo težko je definirati, ali je lažje, če je otrok ob reorganiziranju še majhen ali že večji in starejši. Vse ima svoje prednosti in slabosti. V družinah, ki so sodelovale v raziskavi, je najmlajši otrok štel eno leto, najstarejši pa 18 let.

3.3.3 Spremembe v družini

Pri reorganiziranju družin prihaja v družini do številnih sprememb. V družino prihajajo novi ljudje, na katere se je treba prilagoditi. Prihaja tudi do novih družinskih pravil in organizacije. Kot pravijo intervjuvanke, je treba sprejemati več kompromisov, predvsem pri vzgoji otrok, organizaciji itd., se prilagajati eden na drugega, poveča se odgovornost do drugih družinskih članov. Kot pravi ena izmed intervjuvank: »Sklepati je potrebno več kompromisov tako pri vzgoji in skrbi otrok, organizaciji, itd.« Glede na izkušnje iz prejšnjih zvez pa intervjuvanke trdijo, da se je njihovo življenje spremenilo na bolje in da ne delajo več enakih napak, kot so jih delale v preteklosti: »Moje življenje se je spremenilo iz tega vidika, da ne delam istih napak. Veliko se pogovarjamo, predvsem takrat ko nastane kakšen problem.« Starši že imajo izkušnje iz prvotne družine, vedo, kje so delali napake, zato jih v novih družinah ne ponavljajo več. Ravno to je lahko razlog, da reorganizirane družine v večini primerov zelo dobro funkcionirajo.

3.3.4 Funkcioniranje družine

Reorganizirane družine funkcionirajo enako kot nuklearne dvostarševske družine. S tem se strinjajo tudi intervjuvanke: »Naša družina funkcionira kot običajna družina.«, »Funkcioniramo kot vse klasične družine. Mogoče še bolje.« Glede na to, da so reorganizirane družine sestavljene iz staršev, torej očeta in mame ter otrok, je nekako tudi logično, da funkcionirajo podobno kot nuklearne dvostarševske družine. Intervjuvanke so povedale, da jim pri usklajevanju družinskih obveznosti največ pomaga kar partner, so pa omenile tudi, da jim priskočijo na pomoč njeni ali partnerjevi starši. Največkrat jim pomagajo pri gospodinjskih opravilih in varstvu otrok. To potrjuje tudi ena izmed intervjuvank, ki pravi: »Pri usklajevanju naših obveznosti nam največ pomagajo najini starši. Pogostokrat rabiva varstvo, ker delava izmensko delo.«

3.3.5 Instrumentalna (materialna) opora

Instrumentalna opora se nanaša predvsem na pomoč v materialnem smislu, torej nudenje manjše vsote denarja, pomoč pri varstvu otrok, posojanje orodja, pomoč pri gospodinjskih opravilih ipd. Intervjuvanke pravijo, da se v takih primerih največkrat obrnejo na partnerja, saj so navajene takšne težave reševati v družini: »Najraje se obrnem na partnerja, s katerim sva navajena skupaj reševati tovrstne težave.« Intervjuvanke pravijo tudi, da se po manjšo finančno pomoč in varstvo otrok obrnejo na svoje starše, ki so jim vedno pripravljeni priskočiti na pomoč: »Pri manjši vsoti denarja mi pomagajo moji starši, prav tako pri varstvu otroka.« Poleg partnerja in staršev intervjuvanke omenjajo še bivšega partnerja (v finančnem smislu), otroke, druge sorodnike in sosede.

Nekatere intervjuvanke trdijo, da imajo sedaj, ko živijo v reorganizirani družini, več tovrstne opore, kot so jo imele v prvotni družini: »Ja moram reči, da imam sedaj definitivno več takšne opore, kot sem jo imela prej.« Druge pa pravijo, da je imajo enako kot prej oziroma da ne bi imele nič več in nič manj opore, če bi bili nuklearna dvostarševska družina: »Po mojem mnenju se mi zdi, da nisem imela nič več ali manj opore kot tisti v organiziranih družinah. Enako bi bilo, če bi imela vse otroke z enim partnerjem.«

3.3.6 Informacijska opora

Informacijska opora se nanaša na pomoč, ki jo posameznik potrebuje pri soočanju z osebnimi in okoljskimi problemi - predvsem v smislu nudenja nasvetov, smernic, predlogov in informacij. V takšnih primerih se intervjuvanke obrnejo na svojega partnerja in skušajo težavo rešiti znotraj družine: »Najprej se posvetujem s partnerjem, ker z njim tudi živim.« Sicer pa se intervjuvanke po pomoč obrnejo tudi na prijatelje in znance, starše, druge družinske člane in sorodnike. Nekatere pravijo, da je te opore sedaj več, druge pa pravijo, da zaradi okoliščin te opore sedaj ne potrebujejo več veliko.

Kot se zdi, se intervjuvanke po pomoč najprej obrnejo k najbližjim družinskim članom. Na prvem mestu so seveda partner in njuni starši. Vse to je tudi najbolj logično, saj so prav ti tisti, ki jim vedno priskočijo na pomoč, ko jo potrebujejo, ne glede na to, za kakšno vrsto pomoči gre.

3.3.7 Emocionalna opora

Emocionalna opora se nanaša na pomoč, ki jo posameznik potrebuje ob pomembnih življenjskih prelomnicah, s katerimi se sooča v življenju. Vsak se kdaj znajde v situaciji, ko potrebuje nekoga za pogovor ali kakršnokoli drugo pomoč. Razveza, smrt bližnjega in težave v družini so le nekatere izmed prelomnic, s katerimi se mora kdaj v življenju soočiti vsak. Tudi člani

reorganizirane družine so se morali v preteklosti in tudi sedanjosti soočiti s katero izmed njih. Nenazadnje, kot sem omenila prej, reorganizirane družine nastanejo po razvezi partnerjev ali celo smrti katerega od partnerjev. Ta opora je zelo pomembna, saj daje človeku občutek, da ni sam, osamljen, da ga nekdo razume in spoštuje ter mu pri težavi pomaga. Intervjuvanke so skoraj soglasno povedale, da se v tako pomembnih situacijah obrnejo na svojega moža, partnerja in skušajo težavo rešiti znotraj družine, preden bi se bilo treba obrniti na koga zunanjega: »Z življenjskimi prelomnicami se več ali manj soočam s partnerjem. Staršev ne vmešavam v to, če ni potrebe.« Dve intervjuvanki sta povedali, da se v takšnih situacijah po pomoč obrneta na dobre prijatelje.

3.3.8 Druženje

Druženje je zelo pomemben del socialne opore. Gre za nudenje in sprejemanje socialne opore »v obliki neformalnega občasnega druženja« (Hlebec in Kogovšek 2003, 107). Torej se ljudje med seboj obišejo, gredo skupaj na izlete, v kino, na morje ipd. Tudi v reorganiziranih družinah ni nič drugače. Tako kot v ostalih družinah tudi reorganizirane družine potrebujejo druženje in zabavo. Večina intervjuvank pravi, da so najboljša družba za druženje prijatelji: »Obrnem se na prijatelje in pa seveda tudi na družino.« Intervjuvanke pa niso pozabile omeniti tudi svoje družine, s katero preživijo veliko svojega časa in s katero gredo skupaj na izlete, v kino, na morje itd.: »Zelo rada grem z otroci kam, da sem lahko v njihovi družbi.« Poleg prijateljev in svoje družine so intervjuvanke omenile tudi, da se na pomoč v obliki druženja obrnejo na druge sorodnike: »Družim se tudi z delom mojih sorodnikov, ki živijo tukaj.«

3.3.9 Velikost omrežja socialne opore

Kako veliko omrežje socialne opore ima posameznik, je lahko zelo različno. Nekateri imajo zelo velik krog ljudi, na katere se lahko obrnejo, spet drugi imajo ta krog manjši. Nekaterim to sploh ni pomembno. Pomembno je samo to, da imaš ob sebi ljudi, na katere se lahko z gotovostjo zanesesh. Od reorganiziranih družin bi lahko pričakovali, da imajo okrog sebe več ljudi, na katere se lahko obrnejo v primerjavi z nuklearno dvostarševsko družino. Reorganizirana družina je namreč sestavljena iz dveh družin ali iz ene, ki pa je razpadla in se je iz nje oblikovala nova družina. Posledično pridejo v družino novi ljudje, ki pripeljejo v omrežje še svoje ljudi, in krog se veča. Reorganizirane družine imajo zato lahko velik krog ljudi, na katere se lahko obrnejo, ni pa nujno. Šest intervjuvank se tudi strinja, da ima sedaj več oseb, na katere se lahko obrnejo, ko potrebujejo kakršnokoli pomoč. Po reorganiziranju družine so prišli v njihovo življenje novi ljudje - krog prijateljev, sorodnikov se je razširil in zato pravijo, da imajo več oseb, na katere se lahko obrnejo: »Ja imam, saj sem spremenila svoje bivalno okolje, spoznala druge ljudi in

pridobila nove prijatelje. Vsekakor pa mi je drug partner pri tem zelo pomagal.« Seveda pa je to odvisno tudi od tega, kako je funkcionirala prvotna družina in v kakšnih okoliščinah so družine živele prej. Kot pravi ena izmed intervjuvank, se je njen krog ljudi razširil tudi zaradi novega partnerja, ki je veliko bolj družaben, kot je bil prejšnji. Posledično se tudi več družijo in spoznavajo več novih ljudi kot prej, ko so bili še prvotna družina.

3.3.10 Odziv okolice

Kako so sestavljene družine v našem vzorcu, sem analizirala že na začetku empiričnega dela. Okolica pa lahko takšne družine sprejema zelo različno. Kot pravijo intervjuvanke, si okolica vedno izoblikuje svoje mnenje o tovrstnih družinah - tako pozitivno, kot negativno: »Okolica je jasno izražala različna občutja. Nekateri so bili pozitivni, drugi negativni, tretji pa skeptični, da bomo sploh zmogli.« Kljub različnim mnenjem pa pravijo, da se jim zdi, da jih okolica sprejema tako kot ostale nuklearne dvostarševske družine: »Mislim, da okolica takšno družino obravnava isto kot prvotno oziroma klasično družino.« Okolica bo vedno imela svoje mnenje in na to je zelo težko vplivati. Intervjuvanke glede tega nimajo večjih težav in pravijo, da je bila morda v preteklosti to tabu tema, sedaj pa ni več, saj je takšnih družin vedno več. Kot pravi ena izmed intervjuvank: »Nekoč je bilo to drugače, ko sem bila še mlada, saj so takrat bili drugi časi, in ja, takrat je to bilo negativno. Danes so spet drugačni časi, reorganiziranih družin je vse več in nekaj normalnega.«

3.3.11 Težave pri oblikovanju družine

Ker je reorganizirana družina sestavljena drugače kot nuklearna dvostarševska družina, bi vsak pričakoval, da se pri njenem oblikovanju pojavljajo številne težave. Ne gre pozabiti, da so v družini že prisotni otroci vsaj enega od partnerjev, in preoblikovanje družine je lahko predvsem za otroke zelo stresno. Enako velja za oba partnerja; za tistega, ki pride v družino in še nima svojih otrok, je prihod v družino lahko nekaj novega. Za partnerja, ki vstopa v novo razmerje, pa je lahko usklajevanje družinskih obveznosti, prilagajanje z bivšim partnerjem glede otrok ipd. zelo težavno. Vendar težave pri oblikovanju reorganiziranih družin niso nujno prisotne. Večina intervjuvank je povedala, da pri oblikovanju nove družine niso imele večjih težav: »Ne, v bistvu večjih težav ni bilo.« Omenjale so edino prilagajanje na nove družinske člane, ki so prišli v novo družino: »Mogoče samo s tem, da se je bilo potrebno prilagoditi na nove družinske člane.« Sicer pa, kot pravijo, je vsak začetek težak, tako kot tudi pri drugih stvareh v življenju. Ena izmed intervjuvank je omenila predvsem težave, ki jih je imela v javnih ustanovah, pri urejanju formalnih zadev glede otrok: »Če nisi biološka mati oz. oče, ne dobiš informacij o ocenah otroka, njegovem napredovanju v šoli, ne smeš podpisati izjave, da otroku dovoliš udeležbo na

tekmovanju, v bolnišnici ti ne dajo informacije o zdravstvenem stanju, ne moreš dati otroku izdelat osebni dokument, ker nisi biološki starš, ipd.« Vse to so težave, s katerimi se verjetno sooča veliko staršev v reorganiziranih družinah.

3.3.12 Prednosti in slabosti družinskega življenja v reorganizirani družini

Čeprav lahko ljudje na reorganizirane družine gledajo iz negativnega zornega kota, je treba poudariti, da lahko življenje v takšni družini prinese številne prednosti. Intervjuvanke so povedale, da je prednost življenja v takšni družini predvsem v tem, da ima otrok več oseb, na katere se lahko obrne, torej biološke in nebiološke starše. V takšni družini se vedno kaj dogaja in je vedno dinamično, otroci se veliko učijo drug od drugega, prisotne je več ljubezni, več potrpljenja, več poslušanja med družinskimi člani ipd. Kot je povedala ena izmed intervjuvank, je prednost tudi ta: »Za prednost štejem tudi to, da so otroci v velikih družinah skromni. Vsega pač ne morejo dobiti in zato niso razvajeni. Pomembne so jim druge vrednote.«

Težave se pojavljajo v vseh oblikah družin in ne samo v reorganiziranih družinah. Kot slabosti življenja v reorganizirani družini intervjuvanke omenjajo predvsem možne spore med otroki in socialnim staršem, na začetku je potrebnega predvsem veliko potrpljenja, diplomacije in zelo veliko prilagajanja. To potrjuje tudi ena izmed intervjuvank, ki pravi: »Edina slabost, ki jo jaz vidim, je ta, da je sin vsaki drugi vikend pri svojem očetu, kar je tudi prav, ampak včasih se zgodi, da bi rad ostal doma ali pa bi mi ta vikend kam šli, pa ne moremo zaradi sina, ker ga ni doma.«

Sicer pa se intervjuvanke strinjajo tudi s tem, da prednosti in slabosti življenja v reorganizirani družini niso nič večje ali manjše kot v ostalih oblikah družin.

4 SKLEP

Reorganizirana družina je sestavljena podobno kot klasična dvostarševska družina. Razlika, ki se pojavi, je edino ta, da v njej nastopata en biološki in en socialni starš. Življenje v njej je organizirano podobno kot v klasičnih družinah, seveda z manjšimi odstopanji, vendar bi se po mojem mnenju morale takšne družine obravnavati enako kot nuklearne dvostarševske družine, saj so prav tako sestavljene iz dveh staršev in otrok. Zdi se, da se takšne družine soočajo z več težavami kot klasične družine, čeprav temu ni vedno tako. Je pa res, da se pri njih bolj pogosto pojavljajo različne življenjske prelomnice, kot je razveza, saj je to tudi največkrat povod, da kasneje pride do reorganiziranja družin.

Iz lastne raziskave, ki sem jo naredila za pričujočo diplomsko nalogo, sem ugotovila, da res pride do reorganiziranja družin zaradi razvez partnerskih zvez; največkrat, ko so otroci še razmeroma mlajši. V njihovo življenje takoj ali nekaj časa po razvezi staršev vstopi nov socialni starš. V nekaterih primerih se zgodi, da ta socialni starš pripelje v novo družino tudi svoje otroke iz prejšnje zveze. Reorganizirane družine funkcionirajo zelo podobno kot klasične nuklearne dvostarševske družine, res pa je, da je med njimi potrebnega več prilagajanja in sklepanja kompromisov, seveda pa tudi usklajevanja z otrokom in biološkim staršem, s katerim ne živi več skupaj. Toda, če pogledamo klasične nuklearne družine, bi lahko rekli, da je tudi v teh družinah potrebnega veliko prilagajanja in sklepanja kompromisov - tako, kot tudi v vseh drugih oblikah družin.

Kot se zdi, se v reorganiziranih družinah po pomoč najraje obrnejo na svoje partnerje, še posebej pri instrumentalni, informacijski in emocionalni opori. Pri teh treh oporah so partnerji vedno na prvem mestu, takoj za njimi pa starši obeh partnerjev. Ker imajo v reorganiziranih družinah starši že izkušnje iz preteklih zvez, bi lahko bila to logična poteza, da želijo sedaj, v novem razmerju, čim več stvari - težav najprej rešiti s partnerjem in šele nato poiskati pomoč koga zunanjega. To je tudi nekako logično, saj ne želijo delati enakih napak, kot so jih mogoče delali v preteklih zvezah. Skupno reševanje problemov v zvezi je nenazadnje zelo pomembno in s skupnimi močmi se da rešiti marsikatero težavo. Ker so reorganizirane družine tudi sestavljene nekoliko drugače, verjetno raje težave najprej rešijo sami znotraj družine in šele nato, če je potreba, prosijo za pomoč ostala omrežja. V tem primeru so to starši.

Pri druženju pa je nekoliko drugače, saj se največkrat obrnejo na prijatelje, kar je tudi pričakovati. Poleg prijateljev je pomemben vir druženja tudi sama družina, saj se velikokrat skupaj družijo, gredo skupaj na izlete, morje ipd.

Če primerjamo omrežja socialne opore v nuklearnih dvostarševskih družinah in reorganiziranih družinah, je videti, da imajo reorganizirane družine praviloma večji krog ljudi, na katere se lahko obrnejo. Pri preoblikovanju družine namreč vstopijo v družinski krog novi ljudje, ki pripeljejo s sabo še druge ljudi in omrežje se hitro razširi. Nenazadnje so v omrežju reorganizirana družina, bivši partner in njegovi starši, starši novega partnerja, stari in novo pridobljeni prijatelji itd. Krog oseb se tako lahko zelo hitro razširi, ni pa v vseh primerih tako.

Čeprav imajo reorganizirane družine večji krog ljudi, na katere se lahko obrnejo, to še ne pomeni, da so te družine drugačne od drugih. Značilnosti teh družin so zelo podobne kot pri klasični nuklearni družini. Te družine namreč funkcionirajo zelo podobno kot klasične družine, seveda z manjšimi odstopanji, vendar jih danes več ali manj vsi že obravnavajo kot klasične družine.

Raziskav na temo reorganiziranih družin je zelo malo. Gre za obliko družine, ki postaja iz leta v leto številčnejša in bo v prihodnosti verjetno deležna večjega števila raziskav. Tudi o socialni opori v reorganizirani družini se še ni veliko pisalo. O tej temi bi se lahko razpravljalo še več. To raziskavo bi seveda lahko še nadaljevali in nadgradili moje ugotovitve. V nadaljevanju bi tako lahko intervjuvali oba partnerja v reorganizirani družini, saj bi tako dobili še več koristnih in podrobnih podatkov ter prišli do še zanimivejših ugotovitev.

Kot je bilo že večkrat omenjeno, je socialna opora pomembna za vsakega človeka. Ob različnih življenjskih situacijah jo kdaj potrebujemo vsi. Ne glede na to, v kakšni družini živimo in odraščamo, je pomembno, da imamo ob sebi ljudi, za katere vemo, da se lahko nanje obrnemo, ko kaj potrebujemo.

5 LITERATURA

1. Amato, Paul R. 2000. The Consequences of Divorce for Adults and Children. *Journal of Marriage and Family* 62 (4): 1269–1287.
2. Beck-Gernsheim, Elisabeth. 2002. *Reinventing the Family: in Search of New Lifestyles*. Cambridge; Polity; Oxford; Malden: Blackwell.
3. Cooke, Betty D., Marilyn Martin Rossmann, Hamilton I. McCubbin in Joan M. Petterson. 1988. Examining of Definition and Assessment of social support: A resource of Individuals and Families. *Family Relations* 37 (2): 211–216.
4. Čačinovič Vogrinčič, Gabi. 1995. Dopolnjene družine. V *Družine: različne – enakopravne*, ur. Tanja Renner, Vika Potočnik in Vera Kozmik, 120–126. Ljubljana: Vitrum.
5. Černigoj Sadar, Nevenka. 2004. Delovanje neformalnih socialnih omrežij pri zadovoljevanju potreb družin. V *Omrežja socialne opore prebivalstva Slovenije*, ur. Mojca Novak, 133–142. Ljubljana: Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.
6. Dremelj, Polona. 2003. Sorodstvene vezi kot vir socialne opore posameznikov. *Družboslovne razprave* 19 (43): 149–170.
7. ---, Tina Kogovšek in Valentina Hlebec. 2004. Omrežja socialne opore prebivalstva Slovenije. V *Omrežja socialne opore prebivalstva Slovenije*, ur. Mojca Novak, 47–60. Ljubljana: Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.
8. Ganong, Lawrence H. in Marilyn Coleman. 2004. *Stepfamily relationship: Development, Dynamics, and Interventions*. New York: Kluwer Academic/Plenum Publishers.
9. Hlebec, Valentina in Tina Kogovšek. 2003. Konceptualizacija socialne opore. *Družboslovne razprave* 19 (43): 103–125.
10. Kogovšek, Tina, Valentina Hlebe, Polona Dremelj in Anuška Ferligoj. 2004. Omrežja socialne opore Ljubljančanov. V *Omrežja socialne opore prebivalstva Slovenije*, ur. Mojca Novak, 61–70. Ljubljana: Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.
11. Pesjak, Katja. 2011. *Reorganizirane družine v Sloveniji*. Doktorska disertacija. Dostopno prek: http://dk.fdv.uni-lj.si/doktorska_dela/pdfs/dr_pesjak-katja.PDF (15. avgust 2013).
12. Renner, Tanja. 2006. Težave s pojmom družine. V *Družine in družinsko življenje v Sloveniji*, ur. Vida Rožac Darovec, 13–26. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Založba Annales: Zgodovinsko društvo za južno Primorsko.
13. ---, Mateja Sedmak in Alenka Švab. 2006. Uvod v raziskovanje družin in družinskega življenja v Sloveniji. V *Družine in družinsko življenje v Sloveniji*, ur. Vida Rožac

- Darovec, 27–62. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Založba Annales: Zgodovinsko društvo za južno Primorsko.
14. Šadl, Zdenka. 2005. Družbene spremembe, travmatične emocije in emocionalna opora. *Družboslovne razprave* 11 (49/50): 223–242.
 15. Švab, Alenka. 2001. *Družina: od modernosti k postmodernosti*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
 16. --- 2006. Družinske spremembe. V *Družine in družinsko življenje v Sloveniji*, ur. Vida Rožac Darovec, 63–87. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Založba Annales: Zgodovinsko društvo za južno Primorsko.
 17. Wan, Choi K., James Jaccard in Sharon L. Ramey. 1996. The Relationship between Social Support and Life Satisfaction as a Function of Family Structure. *Journal of Marriage and Family* 58 (2): 502–513.

PRILOGA A: Intervju družine 1

Spol: Ženski

Datum: 9.7.2013

Regija: Pomurska

1. Kako je sestavljena vaša družina? (Koliko otrok imate vi, vaš partner iz prejšnjih vez in koliko skupnih otrok)

Torej našo družino sestavljamo jaz, moj partner in dve hčerki. To sta moji hčerki iz prejšnjega zakona. Partner pa ima še hčerko iz prejšnjega zakona, ki pa ne živi z nami.

2. Koliko ste bili stari vi, vaš partner in otroci, ko ste postali reorganizirana družina?

Jaz sem bila stara 40 let, partner 46, hčerki pa 15 in 18 let.

3. Ali se je vaše življenje kaj spremenilo, ko ste postali reorganizirana družina? Kako?

Hm... se je ja... kaj pa vem... malo bolj smo se mogli prilagajati eden na drugega, glede na to, da smo prej nekaj časa živele same z hčerkama. Pa malo več smo začeli hoditi na morje, izlete, itd. Starejša hčerka je takrat itak bila že tako velika, da je šla že skoraj po svoje, tako da, nekih bistvenih razlik ni bilo.

4. Kako funkcionira vaša družina? Kdo vam pri usklajevanju družinskih obveznosti najbolj pomaga? Pri katerih opravilih vam pomaga?

Najbolj mi pomagajo moji starši, predvsem finančno. Ker sem brezposelna in mi iz tega stališča precej pomagata. Moj sedanji partner sicer ima službo, ampak mi moji starši še vseeno precej pomagajo, finančno predvsem.

5. Na koga se največkrat obrnete, kadar potrebujete npr. manjšo vsoto denarja, pomoč pri gospodinjstvih opravilih, ipd.? Se vam zdi, da imate sedaj kot reorganizirana družina več ali manj takšne opore, kot prej?

Hm.... Glede denarja, kot sem že rekla, mi najbolj pomagajo moji starši. Drugače pa finančno nekaj pomaga tudi bivši partner, predvsem pomaga otrokom z mesečno preživnino. Glede gospodinjstvih opravil, pa definitivno sedanji partner. Ker res ogromno stvari postori sam. Ja moram reči, da imam sedaj definitivno več takšne opora, kot sem jo imela prej.

6. Recimo, da potrebujete nasvete, predloge, informacije pri soočenju z pomembnimi osebnimi problemi. Na koga se najprej obrnete? Je takšne opore sedaj več ali manj?

Več ali manj jih rešujemo sami, v družini takšne probleme. Ne obračam se pretirano na koga drugega. Mogoče na kakšne prijatelje ali znance, če potrebujemo kakšne specifične informacije. In seveda tudi druge sorodnike.

7. Kot družina ste se verjetno soočali ali se soočate tudi z pomembnimi življenjskimi prelomnicami. Na koga se takrat obrnete?

Kot sem rekla, že prej veliko stvari raje premagam sama in se sama z njimi soočim. Tudi kot družina... Je pa res, da najdem več opore v sedanjem partnerju, kot sem v prejšnjem partnerju. S sedanjim partnerjem se lahko več pogovorim, kot sem se s prejšnjim. Mu lahko veliko bolj zaupam, kot sem prejšnjemu. Drugače pa večino takšnih težav, rešimo kar znotraj družine in se ne opiramo preveč na druge ljudi.

8. Kadar potrebujete nekoga za druženje (izleti, obiskovanja, ipd.), na koga se obrnete?

Ja predvsem na družinske prijatelje in druge sorodnike. Z njimi se največ družimo in preživljamo prosti čas.

9. Se vam zdi, da imate sedaj, ko ste reorganizirana družina, v primerjavi s prvotno družina, več ali manj oseb, na katere se lahko obrnete, ko potrebujete kakršno koli pomoč? Zakaj?

Ja zdi se mi, da se mi je sedaj malo bolj razširil krog ljudi s katerimi se lahko družim. Ko sem spoznala sedanjega partnerja, sem tudi spoznala nove ljudi. Imam več prijateljev, kot sem jih imela prej. Pač spoznala sem tudi nove ljudi, preko novega partnerja. Več prijateljev imamo sedaj definitivno kot smo jih imeli prej (smeh). To je tudi zaradi tega ker prejšnji partner ni bil tako zelo družaben kot je sedanji partner. In zaradi tega se več družimo z različnimi ljudmi in pridobivamo nove prijatelje tudi na morju in podobno.

10. Kako je to, da ste reorganizirana družina, sprejela vaša okolica? Pozitivno ali negativno? Se vam zdi, da ljudje takšne družine sprejemajo drugače, kot klasične družine?

Mislím, da ne... Ne... To je že danes vse tako vsakdanjo se mi zdi... Včasih je mogoče to bila tabu tema... zdaj pa mislim, da ni več tako. Mislím, da je takšnih družin sedaj že veliko in ni to nič več nenavadnega.

11. Ste se pri oblikovanju vaše nove družine soočali s kakšnimi težavami? Katerimi?

Hm... (tišina)... v vsaki družini so kakšne težave a ne... konkretno pa ne vem, da bi imeli kakšne večje težave.

12. Kakšne so prednosti in slabosti družinskega življenja v reorganizirani družini?

Ja slabosti so definitivno to, da pride do kakšnih sporov, med otrokom in nebiološkim staršem. Prednost bi pa lahko rekla, da to, da se otrok lahko obrne na več oseb. Ima recimo svojega biološkega očeta in še nebiološkega očeta. Torej ima več oseb na katere se lahko obrne, ko kaj potrebuje.

PRILOGA B: Intervju družine 2

Spol: Ženski

Datum: 16.7.2013

Regija: Pomurska

1. Kako je sestavljena vaša družina? (Koliko otrok imate vi, vaš partner iz prejšnjih vez in koliko skupnih otrok)

Jaz 1 otroka, partner 2 otroka, skupen 1 otrok.

2. Koliko ste bili stari vi, vaš partner in otroci, ko ste postali reorganizirana družina?

Stara sem bila 35 let, partner 38, otroci pa 15, 6 in 7 let.

3. Ali se je vaše življenje kaj spremenilo, ko ste postali reorganizirana družina? Kako?

Da. Sklepati je potrebno več kompromisov tako pri vzgoji in skrbi otrok, organizaciji, itd.

4. Kako funkcionira vaša družina? Kdo vam pri usklajevanju družinskih obveznosti najbolj pomaga? Pri katerih opravilih vam pomaga?

Funkcionira verjetno tako, kot vsaka druga družina. Ta starejša je že na svojem, ta mlajši dekleti sta študentki in sta večinoma med tednom v Mariboru. Ta mlajši je šoloobvezen otrok in je zelo samostojen. Gospodinjska dela si večinoma deliva z možem, pomaga tudi ta mlajši (pospravljanje, sesanje, odnese smeti, skrbi za hišne ljubljence). Dekleti skrbita pa sami za pospravljanje svoje sobe, pospravljanje perila med vikendom. Tudi počistita.

5. Na koga se največkrat obrnete, kadar potrebujete npr. manjšo vsoto denarja, pomoč pri gospodinjskih opravilih, varstvo otroka ipd.? Se vam zdi, da imate sedaj kot reorganizirana družina več ali manj takšne opore, kot prej?

Obrnem se na moža, ker je edina prisotna odrasla oseba (npr. kuhanje kosila). Pri manjših pomaga še med tednom sin. Glede opore – enako, kot prej.

6. Recimo, da potrebujete nasvete, predloge, informacije pri soočenju z pomembnimi osebnimi problemi (npr. selitev, iskanje nove službe, ipd). Na koga se najprej obrnete? Je takšne opore sedaj več ali manj?

Navajena sem se bila v takih situacijah znajti vedno sama, kar si štejem v dobro. Nisem odvisna od nikogar. Glede na zdajšnjo sestavo družine, bi pa, v kolikor bi prišlo do selitve oz. do izgube zaposlitve in obratno, predebatirala o tem z možem.

7. Kot družina ste se verjetno soočali ali se soočate tudi z pomembnimi življenjskimi prelomnicami (npr. težave v družini, ipd.). Na koga se takrat obrnete?

Težave so bile, ko so bili otroci manjši. Med njimi je tudi velika starostna razlika. Pa puberteta, izguba biološke matere, ki jih je zaznamovala itd.

V večini se obrnem na moža, na moji prijateljici ali pa na njuno babico. Prebiral sem pa tudi literaturo oz. iskala informacije po internetu, še posebej kako otroku pomagati pri žalovanju. To je prišlo namreč dosti kasneje po smrti njihove mame.

8. Kadar potrebujete nekoga za druženje (izleti, obiskovanja, kino, ipd.), na koga se obrnete?

Tu so moje prijateljice. Družim se tudi z delom mojih sorodnikov, ki živijo tukaj.

9. Se vam zdi, da imate sedaj, ko ste reorganizirana družina, v primerjavi s prvotno družino, več ali manj oseb, na katere se lahko obrnete, ko potrebujete kakršno koli pomoč? Zakaj?

Obrnem se res lahko na več oseb. Po večini pa je večji del na nama z možem. Kot je bilo že rečeno, deklet med tednom ni doma in tako ne morem računati na njihovo pomoč.

10. Kako je to, da ste reorganizirana družina, sprejela vaša okolica? Pozitivno ali negativno? Se vam zdi, da ljudje takšne družine sprejemajo drugače, kot klasične družine?

Okolica je jasno izražala različna občutja. Nekateri so bili pozitivni, drugi negativni, tretji pa skeptični, da bomo sploh zmogli. Ne bi pa rekla na splošno, da nas ljudje sprejemajo drugače od klasičnih družin. Bolj se zaplete pri kakšnih uradnih institucijah, ko moraš povedati, da pač nisi biološki oče oz. mati.

11. Ste se pri oblikovanju vaše nove družine soočali s kakšnimi težavami? Katerimi?

Težave so bile, kot sem povedala že prej, v šoli, bolnišnici itd. Če nisi biološka mati oz. oče, ne dobiš informacij o ocenah otroka, njegovem napredovanju v šoli, ne smeš podpisati izjave, da otroku dovoliš udeležbo na tekmovanju, v bolnišnici ti ne dajo informacije o zdravstvenem stanju, ne moreš dati otroku izdelat osebni dokument, ker nisi biološki starš, ipd.....

Težave so bile pri iskanju službe, ker sem imela tako veliko družino (narobe je bilo že to, da sem ženskega spola in da sem mati!), težave s stanovanjem (nimajo stanovanj, ki bi ustrezalo številu družinskih članov) – za najem kredita, pa nismo bili tretirani kot mlada družina. Finančno je tudi velik zalogaj glede šolanja otrok. Štipendije ni dobil noben otrok (kljub moji takratni brezposelnosti), ker sta pač dva otroka dobivala družinsko pokojnino, ena je dobivala neredno preživnino.

Dopustovanje na morju je preteklost. Gremo na kakšen krajši izlet, zdaj ko nas je manj (5 članov).

12. Kakšne so prednosti in slabosti družinskega življenja v reorganizirani družini?

Prednosti: vedno se kaj dogaja in je zelo dinamično. Otroci so se naučili prilagajanja drug drugemu in novemu življenju v družini, seveda skupaj z nama. Naučijo se veliko drug od drugega. Med seboj si pomagamo, veliko se pogovarjamo in sklepali smo na začetku tudi veliko kompromisov. Za prednost štejem tudi to, da so otroci v velikih družinah skromni. Vsega pač ne morejo dobiti in zato niso razvajeni. Pomembne so jim druge vrednote.

Slabosti: ni nujno, da te partnerjev otrok sprejme, pa če se trudiš še tako. V kolikor te sprejme, se pa pojavijo tudi dvomi o pravilnosti npr. vzgoji oz. kaznovanja otroka, kljub skupnemu dogovoru

z partnerjem o načinu vzgoje oz. kaznovanja. Otroci tako enega in drugega, so naju večkrat »preizkušali«. V kolikor pa ne nastopiš enotno in ne vztrajaš pri tem, te enostavno »povozijo«. Na začetku je potrebno veliko, veliko potrpljenja, pa tudi diplomacije. Ko vse steče, je veliko lepše in boljše. Mislim, pa da je tako tudi v vseh drugih oblikah današnjih družin.

PRILOGA C: Intervju družine 3

Spol: Ženski

Datum: 17.7.2013

Regija: Pomurska

1. Kako je sestavljena vaša družina? (Koliko otrok imate vi, vaš partner iz prejšnjih vez in koliko skupnih otrok)

Naša družina je sestavljena tako: jaz, moja hčerka (iz prejšnje zveze), partner in en otrok v pričakovanju.

2. Koliko ste bili stari vi, vaš partner in otroci, ko ste postali reorganizirana družina?

Jaz sem bila stara 27 let, hčerka 2 leti, partner pa 30 let.

3. Ali se je vaše življenje kaj spremenilo, ko ste postali reorganizirana družina? Kako?

Moje življenje se je spremenilo iz tega vidika, da ne delam istih napak. Veliko se pogovarjamo, predvsem takrat ko nastane kakšen problem.

4. Kako funkcionira vaša družina? Kdo vam pri usklajevanju družinskih obveznosti najbolj pomaga? Pri katerih opravilih vam pomaga?

Pri usklajevanju družinskih obveznostih mi pomaga predvsem partner. Največkrat pri vseh, saj zmore vse, kar je potrebno postoriti.

5. Na koga se največkrat obrnete, kadar potrebujete npr. manjšo vsoto denarja, pomoč pri gospodinjskih opravilih, varstvo otroka ipd.? Se vam zdi, da imate sedaj kot reorganizirana družina več ali manj takšne opore, kot prej?

Največkrat se obrnem po pomoč k partnerju. Pri manjši vsoti denarja mi pomagajo moji starši (vendar so sedaj še ni bilo neke potrebe), prav tako pri varstvu otroka. Sicer pa ne vidim razlike med prej in sedaj.

6. Recimo, da potrebujete nasvete, predloge, informacije pri soočenju z pomembnimi osebnimi problemi (npr. selitev, iskanje nove službe, ipd.). Na koga se najprej obrnete? Je takšne opore sedaj več ali manj?

Obrnem se na svojega partnerja, starše in prijatelje. Mislim, da je take opore sedaj več.

7. Kot družina ste se verjetno soočali ali se soočate tudi z pomembnimi življenjskimi prelomnicami (npr. težave v družini, ipd.). Na koga se takrat obrnete?

Z življenjskimi prelomnicami se več ali manj soočam z partnerjem. Staršev ne vmešavam v to, če ni potrebe.

8. Kadar potrebujete nekoga za druženje (izleti, obiskovanja, kino, ipd.), na koga se obrnete?

Najboljša družba so moji starši in prijatelji mojega sedanjega partnerja.

9. Se vam zdi, da imate sedaj, ko ste reorganizirana družina, v primerjavi s prvotno družina, več ali manj oseb, na katere se lahko obrnete, ko potrebujete kakršno koli pomoč? Zakaj?

Niti ne. Družina in prijatelji so ostali isti, mogoče imam sedaj nekaj prijateljev več.

10. Kako je to, da ste reorganizirana družina, sprejela vaša okolica? Pozitivno ali negativno? Se vam zdi, da ljudje takšne družine sprejemajo drugače, kot klasične družine?

Mislím, da je okolica sprejela pozitivno in da ljudje na takšne družine ne gledajo drugače, kot na klasične družine.

11. Ste se pri oblikovanju vaše nove družine soočali s kakšnimi težavami? Katerimi?

Hm.... V bistvu ne.

12. Kakšne so prednosti in slabosti družinskega življenja v reorganizirani družini?

Prednosti so predvsem v tem, da je prisotno več ljubezni, več poslušanja, več potrpljenja in podobno. Slabosti pa so, da je potrebnega več prilagajanja (predvsem iz partnerjeve strani), veliko novega učenja, odrekanja in podobno.

PRILOGA Č: Intervju družine 4

Spol: Ženski

Datum: 4.8.2013

Regija: Dolenjska

1. Kako je sestavljena vaša družina? (Koliko otrok imate vi, vaš partner iz prejšnjih vez in koliko skupnih otrok)

Jaz imam enega otroka iz prejšnje veze, mož nima nič otrok od prej, skupaj pa imava enega.

2. Koliko ste bili stari vi, vaš partner in otroci, ko ste postali reorganizirana družina?

Jaz sem bila stara 32 let, partner 35 let, otrok pa 10 let.

3. Ali se je vaše življenje kaj spremenilo, ko ste postali reorganizirana družina? Kako?

Ja se je spremenilo, predvsem na boljše.

4. Kako funkcionira vaša družina? Kdo vam pri usklajevanju družinskih obveznosti najbolj pomaga? Pri katerih opravilih vam pomaga?

Pri usklajevanju družinskih obveznosti mi najbolj pomaga moja mama. Pomaga mi predvsem pri gospodinjskih opravilih in pri delu na vrtu.

5. Na koga se največkrat obrnete, kadar potrebujete npr. manjšo vsoto denarja, pomoč pri gospodinjskih opravilih, ipd.? Se vam zdi, da imate sedaj kot reorganizirana družina več ali manj takšne opore, kot prej?

Obrnem se na pomoč k staršem. Zdi se mi, da kot takšna družina imam več opore, predvsem zato, ker je več članov družine in je zato prisotne več opore.

6. Recimo, da potrebujete nasvete, predloge, informacije pri soočenju z pomembnimi osebnimi problemi. Na koga se najprej obrnete? Je takšne opore sedaj več ali manj?

Največkrat se obrnem po pomoč k ostalim družinskim članov. In prav tako se mi zdi, da je sedaj takšne opore več.

7. Kot družina ste se verjetno soočali ali se soočate tudi z pomembnimi življenjskimi prelomnicami. Na koga se takrat obrnete?

Predvsem na dobre prijatelje.

8. Kadar potrebujete nekoga za druženje (izleti, obiskovanja, ipd.), na koga se obrnete?

Obrnem se na prijatelje in pa seveda tudi na družino.

9. Se vam zdi, da imate sedaj, ko ste reorganizirana družina, v primerjavi s prvotno družina, več ali manj oseb, na katere se lahko obrnete, ko potrebujete kakršno koli pomoč? Zakaj?

Mislím, da imam kar enako število oseb, kot je bilo takrat ko smo bili še prvotna družina.

10. Kako je to, da ste reorganizirana družina, sprejela vaša okolica? Pozitivno ali negativno? Se vam zdi, da ljudje takšne družine sprejemajo drugače, kot klasične družine?

Jaz mislim, da okolica takšno družino obravnava podobno kot prvotno oziroma klasično družino.

11. Ste se pri oblikovanju vaše nove družine soočali s kakšnimi težavami? Katerimi?

Mogoče samo s tem, da se je bilo potrebno prilagoditi na nove družinske člane. Drugo mislim, da ni bilo težav.

12. Kakšne so prednosti in slabosti družinskega življenja v reorganizirani družini?

Prednosti so predvsem v tem, da je v družini večje število družinskih članov in imaš več oseb na katere se lahko obrneš. Slabost je pa predvsem v tem, da traja nekaj časa, da se na te osebe prilagodiš.

PRILOGA D: Intervju družine 5

Spol: Ženski

Datum: 5.8.2013

Regija: Dolenjska

1. Kako je sestavljena vaša družina? (Koliko otrok imate vi, vaš partner iz prejšnjih vez in koliko skupnih otrok)

Jaz imam enega od prej, partner nima nič otrok od prej, skupaj pa imava 3 otroke.

2. Koliko ste bili stari vi, vaš partner in otroci, ko ste postali reorganizirana družina?

Jaz sem bila stara 28 let, partner 32 let, otrok pa 7 let.

3. Ali se je vaše življenje kaj spremenilo, ko ste postali reorganizirana družina? Kako?

Spremenilo se je s tega vidika, da je bila večja odgovornost do drugih družinskih članov in seveda prilagajanje je bilo potrebno.

4. Kako funkcionira vaša družina? Kdo vam pri usklajevanju družinskih obveznosti najbolj pomaga? Pri katerih opravilih vam pomaga?

Pri usklajevanju družinskih obveznosti mi najbolj pomaga mož in pa njegovi starši.

5. Na koga se največkrat obrnete, kadar potrebujete npr. manjšo vsoto denarja, pomoč pri gospodinjskih opravilih, ipd.? Se vam zdi, da imate sedaj kot reorganizirana družina več ali manj takšne opore, kot prej?

Po takšno pomoč se obrnem predvsem k bratu. Sicer se pa znamo tudi sami dobro organizirati in smo drug drugemu v oporo.

6. Recimo, da potrebujete nasvete, predloge, informacije pri soočenju z pomembnimi osebnimi problemi. Na koga se najprej obrnete? Je takšne opore sedaj več ali manj?

Takšno pomoč pa največkrat poiščem pri moževih starših in pa pri bratu.

7. Kot družina ste se verjetno soočali ali se soočate tudi z pomembnimi življenjskimi prelomnicami. Na koga se takrat obrnete?

V takšnih situacijah pa pomoč poiščem predvsem v moji družini, največkrat pa pri možu.

8. Kadar potrebujete nekoga za druženje (izleti, obiskovanja, ipd.), na koga se obrnete?

Obrnem se na dobro prijateljico iz otroštva.

- 9. Se vam zdi, da imate sedaj, ko ste reorganizirana družina, v primerjavi s prvotno družina, več ali manj oseb, na katere se lahko obrnete, ko potrebujete kakršno koli pomoč? Zakaj?**

V primerjavi z prvotno družino, imam več oseb, na katere se lahko obrnem po pomoč, saj je družina večja in več družinskih članov je pripravljenih na pomoč.

- 10. Kako je to, da ste reorganizirana družina, sprejela vaša okolica? Pozitivno ali negativno? Se vam zdi, da ljudje takšne družine sprejemajo drugače, kot klasične družine?**

Mislím, da okolica takšno družino obravnava isto kot prvotno oziroma klasično družino, mogoče je okolica pozorna edino in bolj pozorna na to, kako se razumejo otroci med seboj.

- 11. Ste se pri oblikovanju vaše nove družine soočali s kakšnimi težavami? Katerimi?**

Ne, v bistvu večjih težav ni bilo.

- 12. Kakšne so prednosti in slabosti družinskega življenja v reorganizirani družini?**

Mogoče je prednost ta, da so vsaj otroci mogoče bolj povezani med seboj. Slabosti pa niso nič večje ali manjše kot v prvotni družini.

PRILOGA E: Intervju družine 6

Spol: Ženski

Datum: 10.8.2013

Regija: Pomurska

- 1. Kako je sestavljena vaša družina? (Koliko otrok imate vi, vaš partner iz prejšnjih vez in koliko skupnih otrok)**

Naša družina je sestavljena iz treh otrok in sicer enega iz prejšnje veze, dva ostala otroka imava skupaj z zdajšnjim partnerjem, ki pa prej ni imel nobenih otrok.

- 2. Koliko ste bili stari vi, vaš partner in otroci, ko ste postali reorganizirana družina?**

Bila sem še relativno mlada (smeh). Pri devetnajstih letih. Mož je bil star 23 let, hčerka pa 1 leto.

- 3. Ali se je vaše življenje kaj spremenilo, ko ste postali reorganizirana družina? Kako?**

Začetek priznam je bil težek že samo zaradi rosnih let, ampak kasneje se je dobro izpeljalo. Namreč partner je mojega otroka s prejšnje zveze sprejel kot za svojega in sploh ni kazalo nato, da smo reorganizirana družina. Navadiš se drug na drugega in se imaš rad. Življenje gre dalje (smeh).

4. Kako funkcionira vaša družina? Kdo vam pri usklajevanju družinskih obveznosti najbolj pomaga? Pri katerih opravilih vam pomaga?

Funkcioniramo kot vse organizirane družine. Mogoče še boljše! (smeh). Pri usklajevanju družinskih obveznosti so nam najbolj pomagale naše stare mame, biološke matere so naju oba s partnerjem zapustile v času otroških let. Ko pa so stare mame umrle, smo se preselili v Ljutomer, kjer so nam pomagale pri opravilih starejši sosedi. Stari starši in sosedi so nam pomagali najbolj pri opravilu kot je občasno skrbstvo otrok in kuhanje.

5. Na koga se največkrat obrnete, kadar potrebujete npr. manjšo vsoto denarja, pomoč pri gospodinjskih opravilih, ipd.? Se vam zdi, da imate sedaj kot reorganizirana družina več ali manj takšne opore, kot prej?

Najraje se obrnem na partnerja, s katerim sva navajena skupaj reševati tovrstne težave. Ker so otroci že odrasli, nama ni potrebno skrbeti za varstvo otrok. Kot sem že omenila, ko sem bila mlada, so mi pomagali stari starši, kasneje sosedje. In ko smo se še tretjič preselili - na vas, so se oblikovala prijateljstva, za katere lahko rečem, da bi nam priskočili na pomoč, če bi jo potrebovali.

Po mojem mnenju se mi zdi, da nisem imela nič več ali manj opore kot tisti, v organiziranih družinah. Enako bi bilo, če bi imela vse otroke z enim partnerjem. V življenju se pojavljajo konstantno neke težave, ko potrebuješ oporo od ljudi in jih moraš na nek način rešiti. Ker sem imela zgodaj otroke, ti pri tem na prvem mestu največ pomaga družina. Enako velja za vse ostale organizirane družine, katerih otroci se hitro odločijo za starševstvo oziroma jim spodrsne. Enako je bilo pri meni! (smeh)

6. Recimo, da potrebujete nasvete, predloge, informacije pri soočenju z pomembnimi osebnimi problemi. Na koga se najprej obrnete? Je takšne opore sedaj več ali manj?

Vsekakor se v tovrstnih osebnih problemih obrneš najprej na prijatelje, znance in navsezadnje tudi družino, ki bi ti preko vez pomagala najti službo, saj je zelo težko najti službo. Te opore je sedaj manj, saj so otroci odrasli, sem že upokojena in ustaljena. Za osebne pogovore pa se še vedno najraje obrnem na prijatelje (smeh).

7. Kot družina ste se verjetno soočali ali se soočate tudi z pomembnimi življenjskimi prelomnicami. Na koga se takrat obrnete?

Na prijatelje.

8. Kadar potrebujete nekoga za druženje (izleti, obiskovanja, ipd.), na koga se obrnete?

Zelo rada grem z otroci kam, da sem lahko v njihovi družbi. Sicer pa na prijatelje in sosede.

9. Se vam zdi, da imate sedaj, ko ste reorganizirana družina, v primerjavi s prvotno družina, več ali manj oseb, na katere se lahko obrnete, ko potrebujete kakršno koli pomoč? Zakaj?

Ja imam, saj sem spremenila svoje bivalno okolje, spoznala druge ljudi in pridobila nove prijatelje. Vsekakor pa mi je drug partner pri tem zelo pomagal.

10. Kako je to, da ste reorganizirana družina, sprejela vaša okolica? Pozitivno ali negativno? Se vam zdi, da ljudje takšne družine sprejemajo drugače, kot klasične družine?

Marsikdo niti ne ve in tisti, ki ne vedo niti ne opazijo tega, saj res delujemo kot organizirana družina. Nekoč je bilo to drugače, ko sem bila še mlada, saj so takrat bili drugi časi, in ja, takrat je to bilo negativno. Danes so spet drugačni časi, reorganiziranih družin je vse več in nekaj normalnega. Dvomim pa, da kdo pomisli, da je to pozitivno (smeh).

Morda res sprejemajo drugače, saj ne razumejo ozadja, zaradi česar do tega pride. S svojim partnerjem se odlično razumejo, zato ne vidijo razlogov zakaj bi šel kdo v drug zakon in imel z drugim partnerjem še ene otroke. Ljudje smo si različni, zato verjamem, da se njihova mnenja o reorganiziranih družinah dokaj razlikujejo.

11. Ste se pri oblikovanju vaše nove družine soočali s kakšnimi težavami? Katerimi?

Kot pravim, vsak začetek je težek, če v zgodnjih letih zanosiš. Predvsem skrb za otroke, preživetje iz meseca v mesec.

12. Kakšne so prednosti in slabosti družinskega življenja v reorganizirani družini?

Prednost je ta, da je odnos s partnerjem veliko boljši, kot pa če bi še vztrajala v zvezi. To bi lahko negativno vplivalo na otroke. Res pa je, da pa se v nekaterih družinah otroci ne razumejo z očimom ali z mačeho in takrat lahko to predstavlja problem. Mislim pa, da še je zato krivo samo odraščanje otrok in njihove potrebe pozornosti.

PRILOGA F: Intervju družine 7

Spol: Ženski

Datum: 11.8.2013

Regija: Koroška

1. Kako je sestavljena vaša družina? (Koliko otrok imate vi, vaš partner iz prejšnjih vez in koliko skupnih otrok)

Jaz, moj sedanji partner, hčerka in moj sin ki ga imam iz prejšnje zveze.

2. Koliko ste bili stari vi, vaš partner in otroci, ko ste postali reorganizirana družina?

Jaz sem bila stara 25 let, sin 2 leti, partner, ki je prišel živeti k nama pa 26 let.

3. Ali se je vaše življenje kaj spremenilo, ko ste postali reorganizirana družina? Kako?

Ja se je spremenilo, partner, ki je prišel živeti k nama, ni imel prej svojih otrok in mu je bilo to čisto na novo. Po rojstvu najine hčerke je bilo potem drugače, ker je bil zraven otroka že od rojstva, sin je bil še tako majhen, da se tudi hitro prilagodil.

4. Kako funkcionira vaša družina? Kdo vam pri usklajevanju družinskih obveznosti najbolj pomaga? Pri katerih opravilih vam pomaga?

Naša družina funkcionira kot običajna družina. Pri usklajevanju naših obveznosti nam največ pomagajo najini starši. Pogostokrat rabiva varstvo, ker delava izmensko delo.

5. Na koga se največkrat obrnete, kadar potrebujete npr. manjšo vsoto denarja, pomoč pri gospodinjskih opravilih, ipd.? Se vam zdi, da imate sedaj kot reorganizirana družina več ali manj takšne opore, kot prej?

Kot sem že povedala da največkrat rabiva varstvo. Za pomoč pa prosiva starše, ki nama vedno pomagajo.

6. Recimo, da potrebujete nasvete, predloge, informacije pri soočenju z pomembnimi osebnimi problemi. Na koga se najprej obrnete? Je takšne opore sedaj več ali manj?

Najprej se posvetujem s parterjem, ker z njim tudi živim. Določene stvari poveva tudi otrokoma in če je treba se pogovoriva tudi s starši.

7. Kot družina ste se verjetno soočali ali se soočate tudi z pomembnimi življenjskimi prelomnicami. Na koga se takrat obrnete?

Ja včasih pride do težav, ko otroci odraščajo in s partnerjem nisva vedno enakega mnenja, takrat se pogovoriva sama, nato pokličeva še otroka, da se pogovorimo o določenih stvareh skupaj. Po mojem bi za nasvet vprašala tudi mamo če problema ne bi znala rešiti sama.

8. Kadar potrebujete nekoga za druženje (izleti, obiskovanja, ipd.), na koga se obrnete?

Ne obrnem se na nikogar ker vedno potujemo skupaj (na izlete, kino, morje itd.).

9. Se vam zdi, da imate sedaj, ko ste reorganizirana družina, v primerjavi s prvotno družino, več ali manj oseb, na katere se lahko obrnete, ko potrebujete kakršno koli pomoč? Zakaj?

Meni osebno se zdi, da so nam pripravljene priskočiti vsi na pomoč, če bi jo rabila, razen če nebi imeli kakšnih obveznosti. Saj me tudi od sinovega očeta dedek in babica velikokrat pokličeta in me vprašata, če kaj potrebujem.

10. Kako je to, da ste reorganizirana družina, sprejela vaša okolica? Pozitivno ali negativno? Se vam zdi, da ljudje takšne družine sprejemajo drugače, kot klasične družine?

Na to vprašanje težko odgovorim. Mi nismo imeli težav, čeprav po tistem te je vedno strah kako bodo drugi sprejeli tvojega sina. Mogoče da imajo nekateri težave, odvisno kakšne starše imaš,

dedka, babico, tete, prijatelje itd. Mislim pa, da je teh družin vedno več in da je to postalo nekaj čisto običajnega.

11. Ste se pri oblikovanju vaše nove družine soočali s kakšnimi težavami? Katerimi?

Ne.

12. Kakšne so prednosti in slabosti družinskega življenja v reorganizirani družini?

Edina slabost, ki jo jaz vidim je ta, da je sin vsaki drugi vikend pri svojem očetu, kar je tudi prav, ampak včasih se zgodi da bi rad ostal doma ali pa bi mi ta vikend kam šli, pa ne moremo zaradi sina ker ga ni doma. In dogovarjanje za poletne počitnice, kdaj gre z očetom na morje in kdaj z mano. Ne strinjam pa se da sodišče določa termine kdaj bo otrok pri očetu, ker s tem se večkrat ne upoštevajo otrokove želje, potrebe in otrokova osebnost.

PRILOGA G: Intervju družine 8

Spol: Ženski

Datum: 12.8.2013

Regija: Štajerska

1. Kako je sestavljena vaša družina? (Koliko otrok imate vi, vaš partner iz prejšnjih vez in koliko skupnih otrok)

Mojo družino sestavljamo jaz, moj mož in trije otroci. Enega otroka in sicer deklenco je imel mož iz prejšnje veze, jaz sem imela od prejšnje veze enega fantka, skupaj pa imava še enega sina.

2. Koliko ste bili stari vi, vaš partner in otroci, ko ste postali reorganizirana družina?

Jaz sem bila stara 26 let, mož 31 let, hčerka od moža 6 let in moj sin pa 4 leta.

3. Ali se je vaše življenje kaj spremenilo, ko ste postali reorganizirana družina? Kako?

Spremenilo se je predvsem to, da smo postali prava družina. Oba otroka sta praktično imela tako očeta kot mamo, čeprav ne obeh bioloških, vendar bi lahko rekla, da smo postali prava družina.

4. Kako funkcionira vaša družina? Kdo vam pri usklajevanju družinskih obveznosti najbolj pomaga? Pri katerih opravilih vam pomaga?

Naša družina funkcionira normalno kot vsaka druga družina. Največkrat si pomagamo kar sami med seboj. Pri vseh družinskih obveznostih si bolj ali manj pomagamo v družini sami.

5. Na koga se največkrat obrnete, kadar potrebujete npr. manjšo vsoto denarja, pomoč pri gospodinjstkih opravilih, ipd.? Se vam zdi, da imate sedaj kot reorganizirana družina več ali manj takšne opore, kot prej?

Tudi tukaj si največkrat pomagamo med seboj v družini. Torej se obrnem na druge družinske člane, če potrebujem kakršnokoli pomoč. Glede na to, da so otroci že veliki mi lahko veliko pomagajo.

6. Recimo, da potrebujete nasvete, predloge, informacije pri soočenju z pomembnimi osebnimi problemi. Na koga se najprej obrnete? Je takšne opore sedaj več ali manj?

Pri teh zadevah rada pogledam kakšne revije, kjer so navedene kakšne ponudbe ali kaj podobnega in najdem kakšne nasvete (smeh). Sicer pa pri kakšnih zadevah je potrebna tudi pravna pomoč ali kaj podobnega.

7. Kot družina ste se verjetno soočali ali se soočate tudi z pomembnimi življenjskimi prelomnicami. Na koga se takrat obrnete?

Spet enako kot prej. Po navadi se o življenjskih prelomnicah pogovarjamo v družini med seboj in si pomagamo koliko je le mogoče. S pogovorom se da rešiti največ težav, ki nastanejo.

8. Kadar potrebujete nekoga za druženje (izleti, obiskovanja, ipd.), na koga se obrnete?

Največkrat na sestro ali prijateljice.

9. Se vam zdi, da imate sedaj, ko ste reorganizirana družina, v primerjavi s prvotno družino, več ali manj oseb, na katere se lahko obrnete, ko potrebujete kakršno koli pomoč? Zakaj?

Glede na to, da nas je 5 članov družine in si med seboj največ pomagamo, bi rekla da imam sedaj več oseb na katere se lahko obrnem kot prej, ko moja prvotna družina ni bila tako številčna.

10. Kako je to, da ste reorganizirana družina, sprejela vaša okolica? Pozitivno ali negativno? Se vam zdi, da ljudje takšne družine sprejemajo drugače, kot klasične družine?

Ja to je zelo težko reči. Nekateri pozitivno, drugi negativno. Odvisno kako kateri ljudje gledajo na to.

11. Ste se pri oblikovanju vaše nove družine soočali s kakšnimi težavami? Katerimi?

Velikih težav ni bilo. Soočali smo se tako z dobrimi kot slabimi stvarmi, tako, da je bilo prisotno tako veselje, kot tudi žalost.

12. Kakšne so prednosti in slabosti družinskega življenja v reorganizirani družini?

Mislím, da so prednosti in slabosti enake ne glede na to kako je družina sestavljena. Povsod se pojavljajo problemi, kot tudi lepe stvari.

